27ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 7401 26 ՕԳՈՍՏՈՍ 1910 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

8 Sept. 1910 27me année N. 7401

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ

Գրութիւնք եւ չեն տրուիր

յայտնագրութեան պայմանները տեսնել Դրդ էջը։

Կ. ՊՕՅԱԻՍ, ՂԱԼԱԹԻԱ

10 ՓԱՐԱ

Արեւելք

ԱԶԳԻՆ ՕՐԱԹԵՐԹԸ

10 PARAS

آره‌ولك
ارمنیجه یومی و سیاسی غزته
صاحب امتیازی قره‌کین بویاجیانه
درعلیه غلطه

AREVELK
JOURNAL ARMÉNIEN
Directeur Propriétaire
Karekin Boyadjian
Cons/ple Galata

ՍԽԱԼ ԸՄԲՌՆՈՒՄ ՄԸ

Նորահաս սերունդը որ ներկայիս մէջ ասպարէզ կուգայ և հայ իրականութեան բեմին վրայ գործօն դեր մը կատարելու կոչուած է, ուժ մը, արժէք մը կը ներկայացնէ Ազգին համար, որ իր երկարատեւ մանրամասնութեան՝ չատ պէտք ունի այդ կենսունակ տարրին և անոր գիտակից ու համերաշխ գործունէութենէն կը սպասէ իր զարգացման ու վերածնութեան ապագան։

Այն սերունդը որ քառորդ դար մը առաջուան երիտասարդութիւնը կը կազմեր, իր ըմբռնած ու այն ժամանակի պահանջած ոգիով հարթեց այն ճանապարհը կը մտնենք այսօր։ Նորերուն կը մնայ յարատեւել, զարգացնելով, ժողովրդական խաւերուն մէջ ծաւալելով գիտակցութեան ոգին ու ամրապնդելով համերաշխութիւնը։ Եթէ հիները ստգանքի արժանի սայթաքումներ ունեցած են, նորերն ալ իրենց սխալ ու յախուռն շարժումներով՝ մեղադրանքէ զերծ նկատուելու չեն։ Համերաշխութիւնը՝ գաղափարի, ուժի, կամքի, կորովի և ըղձացման միաձոյլ լծորդումով կը գոյանայ, և երբ երիտասարդ ուժեր՝ չափազանց յանձնապաստան իրենց կարողութեան վրայ՝ արհամարանքով արտայայտեն իրենց երախտապարտութիւնը, ալ ի՞նչ յոյս կրնանք դնել ապագային վրայ։ Գրեթէ ամէն տեղ, երեւոյթները ցոյց կուտային թէ Մահմանադրութեան շրջանը ապրի՛ն մանաւանդ՝ սխալ հասկցուած ազատագրութիւն մը՝ յարգանքի այդ պակասը կը շեշտեր և յեղկարծօրէն խրատատ մը կը բանար, իտրոց մը կը դնէր Նորին ու Հինին միջեւ։ Այդ գինովութեան օրերուն մէջ, առաջինները ընդվզում մը օրինաւոր դատելով՝ մոռցան կարծես, ամէն ընկերական և բարոյական պայման, գլեցին անցան ամէն պաշտաճութեան սահման։ Բռնապետութեան կարգ ու սարքին հետ կարծուեցաւ թէ ամէն ընկերական պարտականութիւն և փոքրէն դէպի մեծը, ընկերէն դէպի ընկերը, աշկերտէն դէպի վարպետը, պաշտօնեայէն դէպի տէրը կամ հաւասարներու միջեւ ամէն կապ կենցաղագիտական ամէն օրէնք, բարեկրթութեան ամէն շնորհ ու վայելչութիւն այլ ևս գոյութեան իրաւունք չունին։ Քաղաքական ազատագրումը չփոթուեցաւ քաղաքացիական, ընկերական, ընտանեկան և ծնողական պայմաններու յեղաշրջումին հետ. անբարեկրթութիւնը ազատախոհութիւն սեպուեցաւ, անսանձ վարուողութիւնը ընկերական օրէնքի կարգ դասուեցաւ և ամէն նկատում, ակնածանք ու նոյն իսկ պատկառանք նորոյթէ ինկան՝ իբրեւ խաւարեալ, հնամիտ, բռնապետական գաղափար զոր արհամարել, ոտնակոխ ընել լուսամտութիւն համարուեցաւ։

Ընկերական պատշաճութիւն, ի՞նչ անիմաստ բան, դէպի մեծն ու արժանաւորը ակնածա՞նք, ի՞նչ հեգնութիւն. . . .։

Եւ հիմա ժամանակն է որ անդրադառնա՞նք մեր սխալ ըմբռնումին, և պատշաճ կարգերը վերահաստատե՞նք, վասն զի ա՛յլ է քաղաքական-վարչական բռնապետութիւնն որուն դէմ ոգորիլ պա՛տրաստ է բոլոր ժողովրդային թէ ցեղային դասակարգերուն, ա՛յլ է նաեւ մարդավարի և կենցաղագէտ բարեկրթութեան ու ընկերային պատշաճութեան պայման զոր անտեսել՝ քաղաքակրթութիւնը անարգել կը նշանակէ։

Ժողովուրդ մը որ ազատութեան սէր կը տածէ, զայն վայելելու ա՛յն ատեն կ'ըլլայ արժանի, երբ ճաշակով, զարգացումով, վարքի բարքով, ազնիւ նկարագիրով երեւան կը բերէ քաղաքակրթութեան աստիճան մը ուր անհատական ազատութիւնը չի զեղծանիր՝ ինչպէս ընկերական ընդունուած սովորութիւններու, նոյնպէս ալ միջազգային-քաղաքական լայնախոհ օրէնքներու մէջ։ Ազատինին գիտակցութիւնը կ'երաշխաւորէ երկրորդին գոյութիւնը, եւ սերունդներու, ինչպէս դասակարգերու եւ անհատներու համերաշխութիւնը կ'երաշխաւորէ։

«Հիմա ազատութիւն կայ» ըսելով՝ չենք կրնար ոտնակոխ ընել մարդավարութեան էական պայմանը։

ՍՄԲԱՏ ԴԱՒԻԹԵԱՆ

ՇԷՎՔԷԹ ՓԱՇԱ եւ ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒՏԸ

Ֆրէդնօցի երաժշտագէտ Հայ երիտասարդ մը՝ Պ. Ն. Թաղէոսեան պատերազմական նախարար Մահմուտ Շեւքէթ փաշայի անուան ձօնուած մարշ մը հեղինակած և անկէ վեց օրինակ ղրկած էր Պոլիս Ն. Վսնմաթեան։ Շեւքէթ փաշա պատասխանելով Հայ երաժշտագէտին յայտներ է թէ ստացեր է իր անուան ձօնուած մարշը, որուն համար շնորհակալութիւններ յայտներ է։

ԳԻՐԳՈՐ ԱՂԲԱՐ

Դիպուածն էր արդեօք որ բերած զայն նաեցուցած էր խմբագրատունին դրան առջեւ, ուր տեսայ զինք երկրորդ անգամ ըլլալով Պոլիսի մէջ։ Զիս տեսնելուն՝ նախ ժպիտ մը օրօրեցուցաւ իր ճաթռատած շրթներուն և արեւակէզ այտերուն վրայ։ Ու յետոյ գորովի անդիմադրելի զեղումով մը փարեցաւ վերարկուիս ծայրին, ճիշդ հին բարեկամի մը պէս, զոր, երկար տենի բաժանումէ մը ետք, անակնկալը դէմդ կը հանէ յանկարծ, սա տարբերութեամբ միայն որ, Գրիգոր աղբար փղոցի մէջ ինծի խնայեց սրտաշեղ գրկախառնումի մը անպատեհութիւնը։

Գոնիայի մէջ ճանչցայ զայն։ Նոյեմբերի մէջ, լաւ կը յիշեմ, երբ ազգային վարժարանին դունէն մայ՝ խցիկս երթալու համար, իրիկուան տուներներուն տակ նստած տեսայ Թշուառութեան մարմնացում մը, որուն ծունկերուն քով փոքրիկ աղջիկ մը կը կծկուէր. գլուխը ճերմակ fիլանճ մը ուներ, հագուստները կոտոր կոտոր եղած էին ու կարծես թէ կուզէին հեռու փախչիլ անոր մարմինէն։ Վրան մէկ անկիւնը փոքրիկ մը կը տեսնուէր, ուր յայտնի էր թէ գնդակ մը մտած էր։ Երկու ցուպեր կ'երկնցային իր ծունկերուն քով, դէմքը չեմ գիտեր ինչ անբացատրելի վիշտի արտայայտութիւնը ունէր։ Աղջիկը կ'ամփոփուր իրենց թշուառ վիճակէն, կը կարմրէր. ո՜հ թշուառութեան ամօթը, ծածկուած զգեստներու, հինցած եւ պատռած կօշիկներու ամօթը. կարկտութեան ու գլխի արժանի ըլլալու ամօթը կը ճնշէին կը փոքրցնէին կարծես թէ այդ աղջիկնակը, ու հայրը երբեմն իր խոնարհն աջափած, կը փայփայէր իր Շուշանը (այս էր աղջկան անունը), կը հոսուբարար այդ ամշկած ծաղիկը, իր արցունքին կաթիլները անոր գլխուն վրայ կ'կիսայնչ դաշտերու շուշանին վրայ։ Այն իրիկունն իսկ Գրիգոր աղբար պատմեց իր պատմութիւնը։ Ի՞նչ հարդ կրկնել զայն. ո՛վ չգիտեր թշուառ Հայու մը պատմութիւնը, ճամբան քիւրտերու հանդիպիլ, վիրաւորուիլ իր պատիւը պաշտպանելու առեն, կինը ու ծծկեր մանուկը արիւնի ճապաղիքներուն մէջ թողուլ, յետոյ անդադարացում, փոխադրուիլ քաղաք մը, հոն հիւանդանոց դրուիլ, բուժուիլ ու յետոյ իր աղջիկը առնել և քաղաքէ քաղաք պտտցնել իրենց ողորմելի կացութիւնը։ Ահա ամբողջ պատմութիւնը։

Զմրան ամբողջ սեւեռուելեան մէջ Գրիգոր աղբար տառապեցաւ խորչի մը մէջ, խցիկէս քիչ մը անդին, հոն խստերու վրայ իր փոքրիկ աղջկան հետ տառնշանչուն հովերու ոռնումին ունկնդրեց, դիմեց ձիւնին իյնալը, դողաց լաթերով գոցուած ծակէ մը ներս վազող ցուրտէն, ծռեցաւ գէշ վառուած ածուխի մոխիրներու վրայ, զոր բարեբէր պառաւները տուին, իր սառամոքին պարապութիւնը հաղիւ կրցաւ պարտկել քանի մը ասան աւելցուք կերակուրներով, որոնք բերուեցան գթոտ կիներէն ու այսպէս ամբողջ վեց ամիս Գրիգոր աղբար իր զարնուած սրունքին կաղութիւնը պատցուց Գոնեայի ցեխառատ փողոցներուն մէջ, աղջիկը միշտ իր քովը, իրմէ անբաժան։ Շուշան ալ քանի մը տող դիրով ձերմկցուց ու քարէ տախտակ մը, զոր բարեբէր մանրավաճառ մը տուած էր, որպէս զի գիր գրէ դպրոցին մէջ։ Ու Շուշան դպրոցի գրատեղանին վրայ՝ նրատեցաւ բախտին հարազատ զաւակներուն հետ, անոնց հետ զբօսնեցաւ, գէշ աղէկ քանի մը կտոր լաթ ունեցաւ. ու ա՛լ իր այտերը չկարմրեցան քուրջերու տուած ամօթէն։

Գրիգոր աղբարի Գոնեայի մէջ ինծի թողած յիշատակները թերի թողած պիտի ըլլայի, եթէ չյիշէի անոր քրդական եղանակով երգերը, զորս կ'երգէր երբ չատ վիշտ ունենար. ինչպէս կըսեր ինք, երգելով կը մոռնար իր ցաւը։ իր երգերը երկար խոցերու չարք մըն էին. ամբողջ ձմեռ մտիկ ըրի իր երգերը, որոնք հառաչներու ընդվզումէ մըն էին աւելի։

Երբ Պոլիս եկայ, Մայր եկեղեցիին դուռին առջեւ հանդիպեցայ անոր առաջին անգամ, բռնած էր Շուշանին ձեռքէն որ բաւական մեծցած էր անկէ ի վեր, սակայն առաջին ակնարկով իսկ ճանչցաւ զիս։ Անկէ ետք ուրիշ ամիս անցած էր, ու հիմա կը տեսնէի զինք նորէն, նոյն դէմքի վշտագին արտայայտութիւնով, սակայն այս անգամ Շուշանը քովը չէր, տասի մը ունէր ձեռքը, որուն մէջ սիկառի թուղթ դրած էր տասը հատ չափ։

—Հօթա Օնանէս, այսպէս կը կոչէր զիս մէկտ, թէեւ հիմա ա՛լ ուսուցիչ չէի, լաւ իր քրիստոնեայ հայերէնով, զոր շատ քիչ կրնայի հասկնալ, Շուշանը Պէյ Օղլուի որդանցը դրի, կը կարդայ, կը գրէ, ես ալ սիկառի թուղթ կը ծախեմ, օրը քանի մը փարա կ'առնեմ, հաղիւ կրնամ կշտանալ այս դրամով։

Չէի ծխեր, սակայն չէի ուզեր ալ առանց սիկառի թուղթ մը գնելու երթալ։ Որովհետեւ իր խեղճագոյ վիճակին մէջ կուզէր աշխատելով ապրիլ։ Երկու սիկառի թուղթ առի... իրեն հատար, ու մինչ կը հեռանայի քովէն, տեսայ որ իր աչքերուն մէջ ուրախութեան նշոյլ մը կը սարսռար։ Ողորմութիւն մուրալու ստորնացուցիչ վիճակէն փրկուած ըլլալուն ուրախութիւնն էր արդեօք։

ՕՐՊԷ

ՈՐԲԱՆՈՑ ԿԱՐՄԻՐ ԽԱՉԻ Ի ՊՐՈՒՍԱ

Երբ անարժէք ու աննշան գործեր յանախ ի լոյս աշխարհի կը հրատարակուին օրաթերթերու մէջ, երբ ազգային, ընկերական կամ անհատական ճղճիմ դէպքեր, որոնք աւելի մութին մէջ մնալու էին, մեծադղորդ կը հռչակուին, կ'արժէ արդարեւ որ իրական, տեւական և զուտ բարեսիրական գործեր մութ անկիւններէ դուրս հանուին, լոյս աշխարհ բերուին, որպէս զի թէ՛ այդ հանրօգուտ գործին ձեռնարկողները քաջալերուին և թէ ուրիշներ ալ թելադրուին նմանօրինակ բարեգործութիւններ ընել իրենց կարողութեան ու ձեռնհասութեան սահմանին մէջ, որովհետեւ — բարեբախտաբար — բարիքն ալ վոխանցիկ է։

Ահա այս կարգէն է նախորդ տարիէն ի վեր քաղաքիս մէջ հաստատուած որբանոցի գործը, որ թէեւ իր նախնական քայլերուն մէջ կ'արժէ սակայն ներկայացնել այն համայնքին՝ որու կը պատկանին ընկերութիւնը նախաձեռնող հայ տիկիններն ու օրիորդները։

Մօտաւորապէս 7 ամիսէ ի վեր հաստատուած սոյն բարեսիրական գործը իր կազմութիւնը կը պարտի հայ տիկիններու, որոնք փութկոտ նախաձեռնութեամբ մը տասը որբուհիներ ուղեցին Պատրիարքարանէն, և զանոնք անձամբ Պոլսէն բերելով՝ պատսպարեցին գթութեան յարկի մը ներքեւ, ուր մինչեւ ցայսօր մայրական ու քրոջական ամէն գուրգուրանք ու խնամք կը վայելեն։ Որբանոցի գործին նախաձեռնարկ եղող և գործօն մասնակցութիւն ունեցողներն են.

Տիկնայք՝ Արուսեակ Տ. Զաւէն Փափազեան, Սիրուհի Երէցեան, Պիստոս Շամլեան, Էպրու Սաաթեան, Վերժինի Պիլիճեան, Նեկտար Մուշինի, Զատիկ Ճամճեան, Օր. Բ. Մարաշլեան, Աղաւնի Նէշիթէրճեան, Բերբոնէ Կիրակոսեան։

Ցիկնալ տիկինները անձամբ դիմելով ազգայնոց և գռնէ գռնա պտտելով կը հաւաքեն որբուհիներու սնունդի, հագուստի, ևն. պէտքերը։ Ուրիշներ ալ կ'օգնեն ձերակեղենի և հագուստի կարերուն ևն։ Կան նաեւ բարեսէր անձեր՝ որոնք պարբերաբար որբանոց կը զրկեն զանազան սնունդեղիներ, վառելիք, օճառ, ևն.։ Ինամակալուհի տիկնանց կարգադրութեամբ և առաջնորդարանի արտօնութեամբ ամէն կիրակի չրջարերուած գանձանակ մ'ալ մեծապէս կը նպաստէ որբանոցի մասակարարութեան։

Որբուհիներու դասախօսութիւնն ալ մանկան մէջ, և այժմ որբանոցն ունի երկու մնայուն վարժուհիներ եւ մէկ այցելու ուսուցիչ, որոնք խղճմտօրէն կը կատարեն իրենց պաշտօնը և կարելւոյն ուսումները կ'տանդեն աշակերտուհեաց։ Տարբեր օրիորդ մը որբանոցին մէջ բնակելով՝ անձնուիրաբար կը հսկէ օրբուհիներու վրայ և յանախ նպաստներ կը հայթայթէ անոնց։ Շէնքը պահանջուած ամէն պայմաններով «ժամուած», բարձրադիր եւ հովասուն ընդարձակ տուն մըն է՝ տարեկան 20 ոսկի վարձուած։ Այս հաշուով ամսական ութ ոսկի անհրաժեշտ ծախք մը ունի իր վարձք և պաշտօնէից թոշակ, բացի որբուհիներու ուտեստի ևն. ծախքերէն՝ որոնք երբեմն կը հայթայթուին ինամակալութեան կողմէ։

Որբանոցի ինամակալուհիները իրենց սոյն բարեսիրական գործէն զատ՝ ազգասիրական ո՛չ նուազ ազնիւ ուրիշ ծառայութիւն մըն ալ կը մատուցանեն իրենց քաղաքացիներուն, պատսպարելով ու կրթելով 70ի չափ տղաքակ և որբ երկսեռ տղաք, որոնք երկու տարիէ ի վեր վարուած են ազգ. վարժարանէն, հակառակ այդ հաստատութեան կանոնաւոր և ճօխ հաստիք մը ունենալուն, հաստիք՝ որուն մէկ կարեւոր մասը արդէն տղքատիկ տղոց դասախարակութեան նախատեսմանուած է մօտաւորապէս 45 տարիներէ ի վեր և որ այժմ, ցաւալի և անհասկնալի որոշմամբ մը՝ իր նպատակին չի ծառայեր։

Անկեղծօրէն կը շնորհաւորենք մարդասիրական գործը այս ազնիւ տիկիններուն, որոնք իրենց հանգիստը զոհած, իրենց անձնական ու ընտանեկան գործերէն աւելի՛ եռանդով ու օրուով փարած են իրենց որդեգրած օրբուհիներուն, գթութեան ճշմարիտ քոյրերու պէս կը խնամեն զանոնք, կը գուրգուրան անոնց վրայ, մեղմացնելով այսպէս անոնց խոցոտ սրտերուն կսկծալի վէրքը, և անոնց անհրաժեշտ պէտքերուն առջեւ՝ մոռնալով ու արհամարհելով ամէն անձասիրութիւն անձնուիրաբար կը վազեն օ՛ւր որ պէտք է, զրկումի դառնութիւնը չզգացնելու համար գթութեան յարկի պատսպարեալներուն։

Գրուսա ԱՍՍԱՍԿ

ԻՏԷԱԼԻՆ

Շատա՛ր մեռան գիւղացնաբար քու առջեւ,
Անծայրագծիր ճամբուն վրան արիւնի,
Ուր խամրեցան անթիւ կեանքեր անարգ,
Եւ ուր ինկան տիտաններդ սուրբ ուխտի։

Արշաւասոյր ճախրանքով մը խոլական,
Շատ արծիւներ մրրիկներու խորերէն
Արեւամբ ներկուած պայքարի դաշտը եկան,
Վրէժի չանթեր իրենց կռուցին լուսեղէն։

Սակայն ինկա՛ն, ինկա՛ն ամէնքն ալ առվիդ,
Յաղթանակի անմահ յոյսով առլցուցն,
Ինկա՛ն հակայ ռազմիկներդ ջլապինդ,

Երկա՛ր դարեր ցանցընուեցան չուրջդ ամբողջ,
Դիակներդ երիրպագող զոհերուդ,
Որք ըղձային քեզ զերձ ծաղիկ մը բողբոջ,
Տանիլ դէպի արշալոյսը մօտալուտ։

Բայց պիտի գայ մէկ օր հոգի մ'անայլայլ,
Ճակատը պա՛նծ, թեւերը պինդ, աննըկուն,
Եւ քեզ գերկէ՛ իր բազկաց մէջ ո՛վ Իտա՛լ,
Տանելու հոն՝ ուր աչքերդ են սեւեռուն։

ՕՀՈՎՀԱՆՆԷՍ Մ. Խ. ԴՈՄԲԻԹԵԱՆ

45 ՈՍԿԻԻ ՆՊԱՍՏ

Մաքրիգիւղի «Փիլիկեան որբերու պաշտպան» որբանոցի մարմինը օր իր ժրաջան աշխատութեան շնորհիւ բաւական կարեւոր արդիւնքներ ձեռք բերաւ և ամսական 11 ոսկի վճարելով առայժմ Հաճընի մէջ 25 որբեր կը խնամէ. ասոնց գումարեալ որբանոցի ամենաժողովին պիտի յանձնէ 45 օսմ. ոսկի որ գոյացած է ի նպաստ որբերու, նոյն մարմնին կողմէ հրապարակ հանուած քանի փարանոց տետրակներէն։

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (15)

ԸՆՏԱՆԻՔ, ՊԱՏԻՒ, ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ

(ՊՈԼՍԱՀԱՅ ԲԱՐԳԵՐ)

ՀԵՂԻՆԱԿ՝

ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ԳԼՈՒԽ ԵՐՐՈՐԴ

— Շատ ճշմարիտ է, բաւ Լեւոն Կոկիկեան որ չէր հաճեր թէ ո՛ւր կ'ուզէր գալ Ղուկաս էֆէնտի իր այս մանուածապատ խօսքերով։

— Ես, շարունակեց Ղուկաս էֆէնտի, պատուոյս չատ նախանձախնդիր եմ և կ'ուզեմ որ աղջիկներս իրենց արժանավայել դիրքը կարենան պահել։

— Զեզ Նման պարտաճանաչ հայր մը անշուշտ ուրիշ կերպ չկրնար մտածել, բաւ Լեւոն, պարզապէս խօսք մը ըսած ըլլալու համար։

— Հիմա ինծի նայէ, զաւակս,... կը ներես որ քեզ այսպէս կոչեմ, անանկ չէ՞, աղջկանս համար բնականաբար առաջնակարգ օժիտ մը պիտի պատրաստենք, զինքը Անատոլու հարս չենք ի տար կոր, այլ Բարիզ, և պէտք որ հոն կարենայ մեր պատիւն արժանի դիրքով մը ներկայանալ, ի հարկէ չատ մըն ալ արժեքաւոր գոհարեղէններ և նուէրներ պիտի ընդունի իր ծնողքէն ու աղգականներէն, այս ամենէն դուրս, իրրեւ զուտ դրամագիտ ետրեք հազար ոսկի որոշած եմ աղջկանս համար։

Այս գումարը լսելով՝ Լեւոն Կոկիկեան դէմքի անհիմարելի կծկում մը ունեցաւ։ Ազատաբար գումարը իր յուսացածէն չատ փոքր, չատ ճղճիմ երեւցաւ. և սակայն ձայն չհանեց։

Ղուկաս էֆէնտի զրպանէն սիկարէթի արծաթեայ տուփը հանեց, հատ մը ինք առաւ, հատ մըն ալ երիտասարդին հրամցուց և յետոյ շարունակեց.

— Արդէն գիտեմ որ դուն դրամի պէտք չունիս, դուն այն երիտասարդներէն չես որոնք կ'ուզեն իրենց կնոջ դրամովը ապրիլ կամ միայն մեծ դրամագիտ մը ձեռք ձգելու համար աղջիկ կը փնտռեն, այդ տեսակ երիտասարդները, խօսքը մէջերնիս, չատ ընտրելի չեն ըլլար։ Դուն, փառք Աստուծոյ, քու աշխատութեամբդ. քու խելքովդ ու ճարպիկութեամբդ, հարստացիր, դիրքի տէր եւ եղիր։ Քու փնտռածդ պատուաւոր ընտանիքէ, կրթեալ, պարկեշտ, գեղեցիկ աղջիկ մըն է ա. ա՛յ թէ դրամ, և կարծեմ թէ այդ քու փնտռածդ բոլոր թանկագին յատկութիւնները Ռոզիկա ունի... այնպէս չէ՞։

— Ի հարկէ, պատասխանեց երիտասարդը,... բայց և այնպէս ձեր առած դրամագիտը թէ իմ և թէ ձեր պատիւն համար կարծեմ չատ քիչ է... ես եթէ դրամագիտի խօսք կ'ընեմ, ինձ համար չէ և այդ դրամն ալ երբեք գործածելու դիտաւորութիւն չունիմ, այլ միայն կնոջս անունին ֆրանսական բանք պիտի դնեմ անոր ապագան ապահովելու համար։

— Շատ գեղեցիկ գաղափար, բաւ Ղուկաս էֆէնտի, բայց անոր ապագան արդէն ապահով է... մոռնալէս ետքը որո՞ւ պիտի մնայ հարստութիւնս... մինթէ ձեզի չպիտի՞ մնայ... երեք հազար ոսկին պատկառելի գումար մըն է, վաթսունեօթը հազար ֆրանք կ'ընէ, այստեղ օ՞ր երիտասարդին առէ աւելի դրամագիտ կուտան։

Երիտասարդը յայտնապէս նեղութիւն կը զգար խօսակցութեան առած այս ընթացքէն և կը զղջար այս բանակցութիւնը անձամբ ընելուն համար։ Լաւագոյն պիտի ըլլար գործը երկու կողմանց բարեկամի մը յանձնել, բայց դժբախտաբար ինք Պոլսոյ մէջ ծանօթներ չունէր։ Ի վերջոյ ուզեց կարճ կապել։

— Ղուկաս էֆէնտի, բաւ, դրամագիտը խնդիր չէ, վերջէն ալ կրնանք համաձայնիլ, ես չեմ ուզեր դրամական խնդիրի համար խզել ամուսնական ծրագիր մը որուն համար ես և մայրս որոշում առած ենք։

— Կեցցե՛ս, զաւակս, գոչեց Ղուկաս էֆէնտի որ Լեւոնի այս անշահախնդրութենէն այնպէս կենթադրեր թէ երիտասարդը բուռն կերպով սիրահարած էր իր աղջկան, կեցցե՛ս, տեսա՞ր մի խելացի գործը, երիտասարդ մը որ պիտի ամուսնանայ ընտանիք, պատիւ, բարոյական պէտք է փնտռէ ամենէն առաջ... ես այնպէս ըրած եմ։

— Ուրեմն, այսպէս, առ այժմ գոցենք այս խնդիրը... գալով խօսք կապին՝ մայրս ըսաւ օր, եթէ ձեզի կը յարմարի, յառաջիկայ երկուշաբթի օր կը կատարենք։

— Շատ աղէկ, զաւակս, չատ աղէկ, ինչպէս որ կ'ուզէք... սա ալ ըսեմ որ ես հին խաչալը մարդ չեմ, նշանուելուդ սպասելու պէտք չունիս, աղատ հարաձակ աղջիկս տեսնելու համար, այսօրուընէ դուռս բաց է, տանդ պէս կրնաս գալ ուզած ատենդ... մենք Պոլիս ապրած ենք բայց եւրոպական սովորութիւնները գիտենք։

— Շատ շնորհակալ եմ, պատասխանեց Լեւոն, վստահ եղիր որ ձեր տուած արտօնութիւնը չարաչար չպիտի գործածեմ...

— Ընդհակառակը կ'ուզեմ որ չարաչար գործածես, գոչեց Ղուկաս էֆէնտի զուարթ ծիծաղով մը։

Երիտասարդը ոտքի ելաւ, մնաք բարով ըսաւ և դէպի դուռը ուղղուեցաւ։ Ճիշտ դուրս ելած միջոցին Ցակոբ աղա ներս կը մտնէր։ Ծերունի սկերիչը ուշադրութեամբ նայեցաւ այդ անծանօթ գլխարկաւոր երիտասարդին որ աւելի եւրոպացիի մը քան թէ հայու կերպարանք ունէր։

— Ուրեմն այսպէս, Ղուկաս էֆէնտի, յառաջիկայ երկուշաբթի օր, բաւ Լեւոն դրան մէջ.

— Շատ աղէկ, զաւակս, կը սպասենք ձեր այցելութեան, ալ ասկէ ետքը հրաւէրի պէտք չունիք գալու համար։

— Շնորհակալ եմ։

Երբ դուրս ելաւ և դուռը գոցեց, Ցակոբ աղա զարմանքով ըսաւ Ղուկաս էֆէնտիի,

— Հա՛յ է եղեր այս երիտասարդը, չիտակը ես եւրոպացի կարծեցի, բնաւ Հայու կերպարանք չի կայ վրան,... կ'երեւայ որ չատ տարի Եւրոպա ապրած է։

(ՇԱՐՈՒՆԱԿԵԼԻ)

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ

ՍՊԱՆԻՈՅ ՄԷՋ ԳՈՐԾԱԴՈՒԼՆԵՐԸ

*Մադրիտի պաշտօնական շրջանակներուն մէջ ստացած լուրերը գործաւորական չարժումին վրայ՝ լաւ են։ Պարսէլոնա Պիլպաոյի եւ Սարակոսայի օրինակին չի հետեւիր։ Այդ քաղաքին մամուլը, նոյն իսկ ամենէն լաւագոյն թերթերը գործաւորներուն կը յանձնարարէ չի մասնակցիլ գործադուլի մը, որուն առաջին դէմերը պիտի ըլլային։ Ընդամէնը 752 գործադուլ ընող գործաւոր կը դտնուին Պարսէլոնայի մէջ։ Սարակոսայի մէջ՝ գործադուլը ամենայն կարգապահութեամբ կը շարունակէ։ Գործադուլ ընող գործաւորներուն թիւը 4000ի կը հասնի։ Պ. Քանալէեաս հեռաւեալ յայտարարութիւններ ըրած է Մաքենի Թզթակցին, ամսոկան զինուորութիւնը Պիլպաոյի մէջ նախատեսուցաւ։ Անոր վրայ քարեր տեղացուցին։ Ոստիկանութիւնն ալ պարտաւորեցաւ կրակ ընել ապստամբներուն վրայ։ Այս պատճառաւ դադրեցուցին սահմանադրական երաշխաւորութիւնները։ Կառավարութիւնը ամէն բան ըրաւ ընդհարումին առաջը առնելու համար»։

ՄԻԼԻՈՆԱՏԻՐՆԵՐ ԻՐ ԴԱՂԹԱԿԱՆ

Նիւ-Եորքի ջուրերուն մէջ բոլոր Անդրանալանտեան չոգենաւները քարանթինա կը սպասեն քոլերային պատճառաւ։ Հուսիթիան տասներկու ժամ քարանթինա սպասած է կասկածելի դէպք մը պատահած ըլլալով։ Առողջապահական վարչութեան կողմէ քննութիւն մը կատարելէ յետոյ՝ քարանթինան վերցուած է։ Լուսիթանիայի վրայ բազմաթիւ միլիոնատէրներ ճամբորդած են գաղթականներու հետ ընկերակցութեամբ։ Ի մէջ այլոց, կը յիշեն Մ. Ուրլերմ Ճօնա, տնօրէն Նիբրը պօքր Թրըսթի, դասաւոր Թաուէնտ եւ ուրիշ միլիոնատէր մը։ Շոգենաւը լեցուած էր ճամբորդներով, ու բոլոր այս ճամբորդները, որոնք Ամերիկա վերադառնալու բացառիկ հարկին մէջ կը գտնուէին՝ ոչ մէկ պարագ խուց մը գտած են։ Կը հաւատուի թէ՝ առնուազն տասը հազար Ամերիկացիներ պիտի պարտաւորուին այս տարի այսպիսի պայմաններու մէջ վերադառնալ Ամերիկա, որովհետեւ անոնցմէ շատերը իրենց դրամները Եւրոպայի մէջ վատնած են։ Միւս կողմէն՝ շատեր կան որոնք, միլիոնատէր են՝ բայց չեն կրնար յարմար տեղ մը տասնալ և հետեւաբար՝ պարտաւորուած են գաղթականներու հետ նոյն նաւով գալ։

ԴԷՐՔԻՆ ԵԿԱՒ ԴԷՔ

ՅԱՒԱԼԻ ՄԻՋԱՐԿՄԱՆ ՄԸ

ԳԱՐԳԱՆԵՈՒՄ ԻՏԱԼԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԻՆ Վ.ԸՆԿ

ԽՈՒԴԱՆԻՆ ՆԱԽԱՏԱԿԱՆ ԽՕՍՔԵՐԸ

Երէկ համառօտակի ծանուցած էինք Թոշնանէի մէջ պատահած ծանր միջադէպ մը։ Ասուսախի այդ դէպքին հետաքրքրական մանրամասնութիւնները, Լա Թիւրիի պատուհասեան համաձայն.—Երեքշաբթի գիշեր, թաւերական չքեղ ներկայացում մը կը տրուէր Թէքէ-Պաշիի թատրոնին մէջ, ի նպաստ իտալական որբանոցին։ Այդ ներկայացումը իտալական դեսպանին և դեսպանուհիին հովանաւորութեան ներքեւ գանուելուն, դեսպան պատն Մայոր ալ Բլանչ, թէեւ յոգնած, այդ բարեգործական հանդէսին ներկայ գտնուիլ ուզած էր։ Ուստի շչգեմակոյիով վարիլած էր Վասիրէն, տիկնոջը, դեսպանատան պաշտօնատարներուն, զինուորական կցորդին, գնդապետ Էլիի և պատկանաւոր տարեներուն հետ։ Շոգեմակոյիը Թոշնանէ հասաւ գիշերուան ժամը 3ին տասներեքին։ Դեսպանը և դեսպանուհին Թոշնանէի քարտիը ցատաք ելան։ Թնդանօթարանի չրջափակին մէջ կառք չկար։ Մինչ դուրսը կառք մը կը գտնուէր։ Դեսպանը և դեսպանուհին դէպի կառքին կողմը ուղղուեցան։ Բաւական հիւանդին կառապանը կանչեց, բայց այս վերջինը տեսնելով որ օտարականներ են, բրտօրէն պատասխանեց թէ չէր կրնար զիրենք փոխադրել։ Ամէն միջոցին, դեսպանատան առաջին թարգման Պ. Ա. Շապէր կառապանին յայտարարեց թէ լաւ վարձատրութիւն պիտի տրուէր։ Այս կառապանը անկրթի խօսքեր ուղղելով, մերժողական պատասխան տուաւ դարձեալ։ Այն տեսն Պ. Շապէր տեսնելով որ երկուսոտիկաններ կը գտնուին փողոցին մէջ, քաղաքավարօրէն խնդրեց որ կառապանին հրամայեն իտալական դեսպանը և դեսպանուհին փոխադրելու, մինչ դեսպանատան պաշտօնատարները Գարաքէօյի կամուրջը պիտի երթային չոգեմակոյիով և հոն պիտի կրնային կառքեր գտնել։ Բայց որքան մեծ եղաւ ամենուն զարմանքը, երբ ոստիկանները յայտարարեցին թէ կառքերու սպասարկութեան չէին խառնուեր և թէ թաղապետական չավուշներուն պէտք էր դիմել։ Ուստի Պ. Շապէր գնաց թաղապետական չավուշ մը կանչելու, որ քիչ մը հեռու փոքր խուղի մը մէջ կը գտնուէր։ Չավուշը կառապանին հրամայեց կառքը քշելու և դեսպանէն խնդրեց որ իսկոյն կառք մտնէ։ Դեսպանը կառք մտաւ և գավառն ալ կառքին առջեւը նստաւ։ կառապանին յատուկ տեղին քով։ Ասոր վրայ, կառապանը սկսաւ նախատել գավառը, անոր վրայ յարձակեցաւ, ուժգնորէն բռնեց անոր օձիքէն և վար իջեցուց զայն, բիրտ նախատինքներ տեղալով։ Ինչպէս լսենք, դեսպանը և դեսպանուհին կառքին մէջ կը գտնուէին։ Դեսպանը տեսնելով որ գաւառը զգեստուած էր կառապանին կողմէն եւ սպառնալից ամբոխի մը կողմէ շրջապատուած էր, գաւառի հարուած մը իջեցուց կառապանին գլխուն, որպէս զի գաւառին օձիքը ձգէ։ Արդարեւ հարուածը նպատակին հասած էր։ Կառապանը ձգեց գաւառը։ Դեսպանը տեսնելով որ շատ յուզուած էր դեսպանուհին, կառքին միւս կողմէն վար իջեցուց զայն, այսինքն գաւառին վար առնուած կողմին հակառակ ուղղութեամբ։ Բայց դեսպանը և դեսպանուհին քայլ մը չառած, կառապանը գաւառին բաժնուելով, կառքին շուրջը դարձաւ, դեսպանին վրայ յարձակելու համար։ Գաւառը օգնութեան փութաց, և ճիշդ այն միջոցին երբ կոպիտ կառապանը կը հարձակէր ձեռք վերցնել Իտալիոյ ներկայացուցիչին վրայ, Թուրք հանեց պատեանէն ոստիկանին վրայ վազեց, կեցնելու համար զայն։ Նոյն պահուն դեսպանը և դեսպանուհին ամբոխով մը շրջապատուած, որ սպառնալիքներ կ'ուտար, թնդանօթարանի շրջափակին մէջ կը մտնեն։ «Սատկին պուկարները» կը պոռար ամբոխը, թէեւ բազմութեան մէջ շատերը լսած էին Պ. Շապէրի ու գաւառին աղաղակները թէ իտալական դեսպանն էր հոն գտնուողը։ «Բայց խուժանին փոյթը չէր. ան կը շարունակէր հայհոյներ արձակել, որոնց մէջ ամէնէն ուժգին կը լսուէին սարբաները. «Յատակին գլխարկաւորները, սատկին կեսվուլները։ Բայց այդ միջոցին ոչ գացած էին միջադէպին ականատես եղող երկու ոստիկաններ։ Իւխանութիւնները մինչ կ'ընէին։ Իրենց բացայայտութեամբ կը փայլէին։ Խուժանին բռնած դիրքը, ցաւալի է իսկապէս։ Ուզեցինք պատն Մայոր տէ Բլանչի ապաւորութիւնները հաւնկալ. դեսպանը իր սովորական հանդարտութեամբ, որ մեծ կորով մը ցոյց կուտայ, մեզի յայտարարեց թէ ամբոխը զանազան պարագաներու մէջ չի գիտեր տրամաբանել, բայց իրեն մեծ զարմանք պատճառած էր հուսկ թերթաները և երբուղիները լեցուեցան բազմութեամբ։

«Իւրաքանչիւր քառուղիի մէջ կային նուագախումբ մը, պիւֆէներ և զովացուցիչներ. չրշագայողները կանգ կ'առնէին, քարիւներ կը կազմուէին և կը պարէին հոն, ուր հանոյ կը թուէր իրենց։

«Բարմէլա հագուած էր Սանինոյի կիներուն պէս։ Մարգարիտով բանուած գդակ մը կը կրէր, իր մազերու զարդասեղները օտկիէ և ադամանդէ էին, գօտին թրքական ու ծաղկենկար մեռաքէ էր, վերարկուն ու միջնազգեստը՝ քաչմիրէ, գոգնոցը՝ հնդկական մուսլինէ, սեղմիրանին կոճակները՝ թանկագին քարերէ։

«Իր ընկերուհիներէն մէկը հագած էր նէպթունոյի կիներուն պէս, իսկ միւսը՝ Ռիչիայի կիներուն նման։

«Հռովմի ամենէն հարուստ և ամենէն ազնուական ընտանիքներուն պատկանող չորս երիտասարդներ այդ աղիկներուն կ'ընկերակցէին իտալական այն ազատութեամբ, որ ազիարիս և ո՛չ մէկ կողմը կը տեսնուի. երիտասարդներն ալ կը կրէին Ալպանոյի, Վէլէթրիի, Զիվիթա-Քասթէլլանայի և Սորայի գեղջուկներուն զգեստները։

«Աւելորդ է ըսել որ, գեղջկական այդ հագուստները ոսկիի ու թանկագին քարերու մէջ կը շողային։

«Բարմէլա գաղափար յղացաւ միօրինակ հագուած հրուիրեալներէ քարտիզ մը կազմել. բայց պարուհի մը կը պակսէր։

«Բարմէլա իր շուրջը կը նայէր. հրաւիրեալ կիներէն և ո՛չ մէկը իր և ընկերուհիներուն պէս զգեստ մը կը կրէր։

«Սան-Ֆելիչէ կոմսը գեղջկուհիներուն մէջ ցոյց տուաւ Թէրէզան, որ Լուիճիի Թեւին վրայ կրթնած էր։

«Հրաման կուտա՞ք, հա՛ր, ըսաւ Բարմէլա։

«— Անշուշտ, Բարեկենդան չէ՞, պատասխանեց կոմսը։

«Բարմէլա երիտասարդի մը վրայ ծանցաւ, որ իրեն կ'ընկերակցէր և քանի մը քառ ուղղեց անոր, նորատի աղջիկը մատանչելով։

«Երիտասարդը աչքերով հետեւեցաւ այն աղուոր ձեռքին, որ իրր ուղեցոյց կը ծառայէր։ Հնաղանդելով Բարմէլայի, գնաց Թէրէզան հրաւիրեց այն քարտիզին, զոր կազմեր էր պիտի վարէր։

«Թէրէզա զգաց որ բոց մը կ'անցնէր դէմքին վրայէն։ Նայուածքով հարցափորձեց Լուիճին. անկարելի էր մերժել։ Լուիճի յանդգնեցաւ ձգեց Թէրէզայի թեւը, զոր իր թեւին անցուցած էր։ Ու Թէրէզա, իր վայելչագեղ պարակցին կողմէ առաջնորդուած, գնաց իր տեղը բռնեց ազնուապետական քառիլին մէջ, համակ դողդողալ։

«Անտարակոյս, Թէրէզայի ճշգրիտ ու խիստ ճաշակով տարազը Բարմէլի զգեստէն տարբեր հանգամանք մը ունէր, արուեստագէտի մը աչքով դիտուած առեն. բայց Թէրէզա ծանծաղամիտ և պչրասէր աղջիկ մը էր. մասնիւնէ ասեղնագործութիւնները, գօտիին բրաթիոնները, քաչմիրի փայլը կը շլացնէին, չափիւղաներու և ադամանդներու ցոլքը խելայեղ կը դարձնէր զինքը։

«Միւս կողմէ, Լուիճի կը զգար որ իր մէջ անծանօթ զգացում մը կ'արթննար. նախ այդ ցաւը արտին մէջ կը զգար։ յետոյ երգչներուն մէջ տարածուելով՝ ամբողջ մարմինը կը պատէր։ Լուիճի աչքերով կը հետեւէր Թէրէզայի և պարակիցներու ամենափոքր շարժումներուն. երբ անոնց ձեռքերը իրարու կը դպէին, յանկարծ լոյսեր կը զգար, շնչերակները ուժգնօրէն կը բաբախէին և կարծես թէ զանգակի մը ձայնը կը թրթռար ականջներուն։ Երբ անոնք իրարու հետ կը խօսէին, Թէրէզա մանկ կ'ընէր պարակցին խօսքերը. երկչոտ ու աչքերը խոնարհած, գեղանի երիտասարդին կրակոտ աչքերուն մէջ կը կարդար թէ գովերգներ էին այդ խօսքերը, ու իրեն այնպէս կը թուէր որ երկիրը կը դառնար իր տարերուն տակ և դժոխքի բոլոր ձայները սպանութեան գաղափարներ կը թելադրէին։ Այն տեսն վախնալով որ իր խելայեղութեամբ ծարայեղ բան մը կ'ընէ, ձեռքով կը կռնչէր նշդարեակի մը, որուն կրթնած էր տաքի վրայ կանգնուն. միւս կողմէ՝ ղնձական շարժումով մը կը սեղմէր քանդակազարդ կոթով դաշոյնը, որ գօտիին մէջ կը գտնուէր. երբեմն դաշոյնը պատեանէն կը հանէր ալբեղվիին, առանց նշմարելու ըրածը։

«Լուիճի նախանձոտ էր. կը զգար թէ իր պէրոտ ու հպարտ բնաւորութեան պատճառաւ Թէրէզա կրնար իրմէ բաժնուիլ։

«Սակայն մանկամարդ գեղջկուհին, երկչոտ ու սիզբան ամարեկած, ինքզինքը գտած էր ասկա։ Սրդէն բոլոր Թէրէզայի գեղանի ըլլալը։ Մթնեցնի տեսն շնորհալի էր ան, վայրագ շնորհով մը լցուած, այլապէս զօրաւոր քան մեր պէրոզ ու արուեստակեալ շնորհը։

(Շարունակելի)

ԱՐԵՒԵԼՔ,Ի ԹԵՐԹՕՆ

(145)

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ՏՈՒՔՍԱ

ԿՈՄՍ ՄՈՆԹԷ-ՔՐԻՍԹՕ

Ժ.Բ.

ՀՌՈՄԱՑԵՑԻ ԱՒԱԶԱԿՆԵՐ

«Քանի մը օրեր անցան, ու այդ միջոցին Ռուքուսմէթթօ ո՛չ երեւան ելաւ և ոչ ալ իր վրայ խօսուիլը լսուեցաւ։

«Բարեկենդանը կը մօտենար։ Սանֆելիչէ կոմսը մեծ պարահանդէս մը պիտի տար, որուն հրաւիրուած էին Հռոմի բոլոր վայելչաբարոները։

«Թէրէզա մեծ փափագ մը կը զգար տեսնելու այդ պարահանդէսը։ Լուիճի իր պաշտպան վերակացուէն թոյլատրութիւն խնդրեց որ թէ՛ ինքը և թէ Թէրէզան ներկայ գտնուին պարահանդէսին, տան ծառաներուն մէջ խառնուած։ Այդ թոյլատրութիւնը շնորհուեցաւ։

«Կոմսը այդ պարահանդէսը կը սարքէր՝ հաճոյք պատճառելու համար իր աղջկան, զոր կը պաշտէր։

«Բարմէլա, ճշդիւ, Թէրէզայի տարիքը և հասակը ունէր. Թէրէզա այնքան գեղեցիկ էր որքան կոմսին աղջիկը։

«Պարահանդէսին իրիկունը, Թէրէզա իր ամենէն գեղեցիկ զգեստը հագաւ, ամենէն ճոխ զարդասեղները և ամենէն փայլուն ուլունքները դրաւ։ Մարաքաթիի կիներուն տարազը կը կրէր։

«Լուիճի հագած էր հռոմայեցի գեղջուկին այնքան նկատագեղ տարազը, զոր ան կը կրէ, ազնական օրերուն։

«Երկու հովիւները ծառաներուն և գիւղացիներուն խառնուեցան, ինչպէս Թոյլատրութիւն եղած էր իրենց։

«Խրախճանութիւնը փառաւոր եղաւ։ Ոչ միայն վիլլան լուսաւորուած էր սքանչելապէս, այլ և երիտասարդ լապտերներ կախուած էին պարտէզին ծառերէն։ Ընդ կանաւուն ապաներուն հետ։ Շոգեմակոյիը Թոշնանէ հասաւ գիշերուան ժամը 3ին տասներեքին։ Դեսպանը և դեսպանուհին Թոշնանէի քարտիը ցատաք ելան։ Թնդանօթարանի շրջափակին մէջ կառք չկար։ Մինչ դուրսը կառք մը կը գտնուէր։ Դեսպանը և դեսպանուհին դէպի կառքին կողմը ուղղուեցան։ Բաւական հիւանդին կառապանը կանչեց, բայց այս վերջինը տեսնելով որ օտարականներ են, բրտօրէն պատասխանեց թէ չէր կրնար զիրենք փոխադրել։ Ամէն միջոցին, դեսպանատան առաջին թարգման Պ. Ա. Շապէր կառապանին յայտարարեց թէ լաւ վարձատրութիւն պիտի տրուէր։ Բայց կառապանը անկրթի խօսքեր ուղղելով, մերժողական պատասխան տուաւ դարձեալ։ Այն տեսն Պ. Շապէր տեսնելով որ երկուսոտիկաններ կը գտնուին փողոցին մէջ, քաղաքավարօրէն խնդրեց որ կառապանին հրամայեն իտալական դեսպանը և դեսպանուհին փոխադրելու, մինչ դեսպանատան պաշտօնատարները Գարաքէօյի կամուրջը պիտի երթային չոգեմակոյիով և հոն պիտի կրնային կառքեր գտնել։ Բայց որքան մեծ եղաւ ամենուն զարմանքը, երբ ոստիկանները յայտարարեցին թէ կառքերու սպասարկութեան չէին խառնուեր և թէ թաղապետական չավուշներուն պէտք էր դիմել։ Ուստի Պ. Շապէր գնաց թաղապետական չավուշ մը կանչելու, որ քիչ մը հեռու փոքր խուղի մը մէջ կը գտնուէր։ Չավուշը կառապանին հրամայեց կառքը քշելու և դեսպանէն խնդրեց որ իսկոյն կառք մտնէ։ Դեսպանը կառք մտաւ և գավառն ալ կառքին առջեւը նստաւ, կառապանին յատուկ տեղին քով։ Ասոր վրայ, կառապանը սկսաւ նախատել գաւառը, անոր վրայ յարձակեցաւ, ուժգնորէն բռնեց անոր օձիքէն և վար իջեցուց զայն, բիրտ նախատինքներ տեղալով։ Ինչպէս լսենք, դեսպանը և դեսպանուհին կառքին մէջ կը գտնուէին։ Դեսպանը տեսնելով որ գաւառը զգեստուած էր կառապանին կողմէն եւ սպառնալից ամբոխի մը կողմէ շրջապատուած էր, գաւառի հարուած մը իջեցուց կառապանին գլխուն, որպէս զի գաւառին օձիքը ձգէ։ Արդարեւ հարուածը նպատակին հասած էր։ Կառապանը ձգեց գաւառը։ Դեսպանը տեսնելով որ շատ յուզուած էր դեսպանուհին, կառքին միւս կողմէն վար իջեցուց զայն, այսինքն գաւառին վար առնուած կողմին հակառակ ուղղութեամբ։ Բայց դեսպանը և դեսպանուհին քայլ մը չառած, կառապանը գաւառին բաժնուելով, կառքին շուրջը դարձաւ, դեսպանին վրայ յարձակելու համար։ Գաւառը օգնութեան փութաց, և ճիշդ այն միջոցին երբ կոպիտ կառապանը կը հարձակէր ձեռք վերցնել Իտալիոյ ներկայացուցիչին վրայ, Թուրք հանեց պատեանէն ոստիկանին վրայ վազեց, կեցնելու համար զայն։ Նոյն պահուն դեսպանը և դեսպանուհին ամբոխով մը շրջապատուած, որ սպառնալիքներ կ'ուտար, թնդանօթարանի շրջափակին մէջ կը մտնեն։ «Սատկին պուկարները» կը պոռար ամբոխը, թէեւ բազմութեան մէջ շատերը լսած էին Պ. Շապէրի ու գաւառին աղաղակները թէ իտալական դեսպանն էր հոն գտնուողը։ «Բայց խուժանին փոյթը չէր. ան կը շարունակէր հայհոյներ արձակել, որոնց մէջ ամենէն ուժգին կը լսուէին սարբաները. «Յատակին գլխարկաւորները, սատկին կեսվուլները։ Բայց այդ միջոցին ոչ գացած էին միջադէպին ականատես եղող երկու ոստիկաններ։ Իշխանութիւնները մինչ կ'ընէին։ Իրենց բացայայտութեամբ կը փայլէին։ Խուժանին բռնած դիրքը, ցաւալի է իսկապէս։ Ուզեցինք պատն Մայոր տէ Բլանչի ապաւորութիւնները հաւնկալ. դեսպանը իր սովորական հանդարտութեամբ, որ մեծ կորով մը ցոյց կուտայ, մեզի յայտարարեց թէ ամբոխը զանազան պարագաներու մէջ չի գիտեր տրամաբանել, բայց իրեն մեծ զարմանք պատճառած էր

«Բարմէլա գաղափար յղացաւ միօրինակ հագուած հրաւիրեալներէ քարտիզ մը կազմել. բայց պարուհի մը կը պակսէր։

«Բարմէլա իր շուրջը կը նայէր. հրաւիրեալ կիներէն և ո՛չ մէկը իր և ընկերուհիներուն պէս զգեստ մը կը կրէր։

«Սան-Ֆելիչէ կոմսը գեղջկուհիներուն մէջ ցոյց տուաւ Թէրէզան, որ Լուիճիի Թեւին վրայ կրթնած էր։

«Հրաման կուտա՞ք, հա՛ր, ըսաւ Բարմէլա։

«— Անշուշտ, Բարեկենդան չէ՞, պատասխանեց կոմսը։

«Բարմէլա երիտասարդի մը վրայ ծանցաւ, որ իրեն կ'ընկերակցէր և քանի մը քառ ուղղեց անոր, նորատի աղջիկը մատանչելով։

«Երիտասարդը աչքերով հետեւեցաւ այն աղուոր ձեռքին, որ իրր ուղեցոյց կը ծառայէր։ Հնաղանդելով Բարմէլայի, գնաց Թէրէզան հրաւիրեց այն քարտիզին, զոր կազմեր էր պիտի վարէր։

«Թէրէզա զգաց որ բոց մը կ'անցնէր դէմքին վրայէն։ Նայուածքով հարցափորձեց Լուիճին. անկարելի էր մերժել։ Լուիճի յանդգնեցաւ ձգեց Թէրէզայի թեւը, զոր իր թեւին անցուցած էր։ Ու Թէրէզա, իր վայելչագեղ պարակցին կողմէ առաջնորդուած, գնաց իր տեղը բռնեց ազնուապետական քառիլին մէջ, համակ դողդողալ։

«Անտարակոյս, Թէրէզայի ճշգրիտ ու խիստ ճաշակով տարազը Բարմէլի զգեստէն տարբեր հանգամանք մը ունէր, արուեստագէտի մը աչքով դիտուած առեն. բայց Թէրէզա ծանծաղամիտ և պչրասէր աղջիկ մը էր. մասնիւնէ ասեղնագործութիւնները, գօտիին բրաթիոնները, քաչմիրի փայլը կը շլացնէին, չափիւղաներու և ադամանդներու ցոլքը խելայեղ կը դարձնէր զինքը։

«Միւս կողմէ, Լուիճի կը զգար որ իր մէջ անծանօթ զգացում մը կ'արթննար. նախ այդ ցաւը արտին մէջ կը զգար։ յետոյ երգչներուն մէջ տարածուելով՝ ամբողջ մարմինը կը պատէր։ Լուիճի աչքերով կը հետեւէր Թէրէզայի և պարակիցներու ամենափոքր շարժումներուն. երբ անոնց ձեռքերը իրարու կը դպէին, յանկարծ լոյսեր կը զգար, շնչերակները ուժգնօրէն կը բաբախէին և կարծես թէ զանգակի մը ձայնը կը թրթռար ականջներուն։ Երբ անոնք իրարու հետ կը խօսէին, Թէրէզա մանկ կ'ընէր պարակցին խօսքերը. երկչոտ ու աչքերը խոնարհած, գեղանի երիտասարդին կրակոտ աչքերուն մէջ կը կարդար թէ գովերգներ էին այդ

ՅՍԻ ԾՈՎԱՅԻ ԹՈՒՅՍ ՆԱԻԱՏՐՐՄԸ

Ոսպա «Մէ ծովու նաւատորմին պէտքերը» խորագրով յօդուած մը հրատարակելով կ'ըսէ թէ ծովային նախարարը սահպատած է Նախարարաց Խորհուրդին առաջարկներ ընել Սէ Ծովու մարտանաւերու նորոգման և սպառազինման, Սեվաստարոլի ու Նիքոլայէֆի նաւարաններու վերաշինութեան և Սէ Ծովու նաւատորմին զօրացման մասին, նոր ձեւով զրահաւորներու շինութեամբ։

ԴԻՍՊԱՆԱԼՈՒՐՔՈՒԴ

Պաշտպան ազգութիւններու միջև բանակցութիւններ կը կատարուին, գեսպանախորհուրդ մը գումարելու համար կ. Պոլսոյ մէջ։ Եպարքոսը վերջերս այդ առաջարկը ըրած էր՝ վերջնական կերպով լուծելու համար կրեական խնդիրը, պայմանաւ որ օսմ.ները պաշտպանուին։

ՕՏԱՐ ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Բրիթէրի գործակալութեան մէկ հեռագրին համաձայն, օսմ. կառավարութիւնը հաւանած է որ ամերիկեան ընկերակցութիւնները ենթակայ չըլլան ընկերակցութեանց օրէնքին։ Ամերիկեան ընկերակցութիւնները իրր բարոյական անձնաւորութիւն պիտի ճանչցուին։ Միւս օտար ազգերու ընկերակցութիւններն ալ այդ առանձնաշնորհումէն պիտի օգտուին։

ԿՐԵՏԷԻ ԽՆԴԻՐԸ

Թուրքերէն թերթերու ըսածին նայելով, Հանրապետ պաշտպան տերութեանց հիւպատոսները իրենց կառավարութիւններէն հրաման ստացած են Պ. Միխալաքիի, Պ. Բոնաւուրոսի և Պ. Բաքամասորաքիի Աթէնք մեկնումը արգիլելու համար։

*** Արտաքին գործոց պաշտօնական քաղաքական գործերու դիւանապետ Լ'ին պէյա յայտարարութիւնը ըրած է.«Պաշտպան տերութեանց պատասխանը Բ. Դուռ հասած է, բայց չեմ կրնար ձեզի հաղորդել. միայն կրնամ ձեզ ապահովցնել թէ պատերազմ չպիտի ծագի։ Եւրոպա ու Թուրքիա կը փափաքին որ խաղաղութիւն տիրէ։ Աշուշը և ձմեռը խաղաղ պիտի անցնին»։

*** Թուրքահեղլէն սանմանագլխի իշխանութիւններէն Բ. Դուռ հասած հեռագիրներուն նայելով, հեղլէն կառավարութիւնը մեծ պատրաստութիւններ կը տեսնէ Թեսալիոյ սահմանագլխին վրայ, պատնէշներ շինելով։

ՕՐԻՆԱՑ ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎԸ

Ֆէնէրի Պատրիարքարանի Սինոդը և Խառն ժողովը առջի օր գումարուեցան պատրիարքին նախագահութեամբ և քննեցին մարը կատարեցին այն ընտրութեանց, որով մասրապոլիտները նշանակուած էին Բրուսայ գաւառ Ազգ. ժողովին ներկայ գտնուելիք անձերը։ Որոշուեցաւ Ազգ. ժողովը սեպտ. 1ին գումարել և գումարումէն առաջ պատարագ մատուցանել։

ՁԻՆՈՒՈՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

Առջի օր, Թօրգարուի պալատն հրապարակին վրայ կարգացուեցաւ 1306ի ծնողներուն վիճակարկութեան ֆէրմանը։ Ներկայ էին ներքին գործոց, հանրօգուտ շինութեանց նախարարները, քաղաքապետին փոխանորդը, Ա. զօրաքանակին հրամանատարը և բարձրատիճան պաշտօնեաներ։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱՆԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԸ

Առողջապահական միջոցները անձերի կերպով գործադրելու համար, կառավարութիւնը յաւելուած մը ըրած է պատժական օրինագրքին 90դ յօդուածին վրայ։ Այդ յաւելուածական հատուածին համաձայն, երկու չաբաթէն մինչեւ երկու տարի բանտարկութեան պիտի դատապարտուին այն անձերը, որոնք կը հակառակին առողջապահական միջոցներու գործադրութեան և կամ օրինազանց կը գտնուին այդ մասին։

ՅՕՆ ՅԻԼԸ ԿՕՂՍ

Վիրկիլ կայսրը հանգստանն կոչած է Յօն Տէր Կոլց զօրավարը, իր խնդրանքին վրայ։ Դերման զօրավարը հոկտեմբերին Պոլիս պիտի գայ, օսմ. բանակին ընդհանուր քննիչի պաշտօնը ստանձնելու համար։

ՅԱՆԻԼՕ ԻՇԽԱՆԸ

Դարատաղի գահաժառանգ Յանիլօ իշխանը Պոլիս պիտի գայ՝ հօրը կողմէ շնորհակալ ըլլալու համար Սուլթանին։ Իր կինը՝ Վէրա իշխանուհին ալ պիտի ընկերանայ։ Այդ այցելութիւնը կէս պաշտօնապէս զեկուցուած է Բ. Դրան։

ԴԱՂԹՈՒՐ

Պատերազմական նախարարութեան ուշադրութիւնը գրաւած է Սուրիոյ, Հալէպի և Պէյրութի նահանգներու բնակիչներուն չարունակական գաղթը դէպի Սմիրիա։ Անցագիրներու ընդունմէն առաջ, գաղթում կ'ըլլար, բայց գաղթողները վերադառնալու խոստումով կը հեռանային։ Բայց հիմա շատ մը զինուորներ կը հեռանան՝ զինուորական ծառայութենէ զերծ մնալու համար։ Պատերազմական նախարարութիւնը ներքին գործոց նախարարութեան տեղեկագրած է այդ պարագան։ Ներքին գործոց նախարարութիւնը Պետական Խորհուրդին յանձնարարած է կանոնագիր մը պատրաստել, հարկ եղած միջոցները կանխատեսելու համար։

ԳՈՐԾԱԴՈՒԼ

Պիլէճիքի մանարաններու գործաւորական հիները կը շարունակեն իրենց գործադուլը։ Գործաւորուհիները, թիւով 2000 հոգի, մէկ դրուշի յաւելում կը պահանջեն։ Առաջ 5 դրուշ օրավարձք կը ստանային։ Նոյնպէս կը պահանջեն որ օրը 10 ժամ աշխատին և թէյէթիի տարքեն զերծ ըլլան։ Բանթոները կ'առաջարկեն որ թէյէթիի տարքը գործարանատերերուն կողմէ գանձուի։ Գործարանատերերը անհաչտ կը մնան։ Գործաւորները կռիւ կը հանեն։ Ոստիկան զինուորներ դրուած են իւրաքանչիւր գործարանի առջեւ։

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՐՈՐՄԸ

Մօտային նախարարութիւնը որոշած է որ նոր գնուած «Պարպարոս Խայրէտտին» և «Թորղուտ Բէյ» զրահաւորները այցելեն օսմ. նաւահանգիստները։ Սակայն նախապէս արքունի նաւարարին մէջ նորոգութիւններ պիտի կրեն։ Թուրք թերթերը կ'ըսեն թէ գաւառներու մէջ մեծ ուրախութիւն պատճառած է այդ զրահաւորներուն գնումը և ամէն կողմ խնդրուած է որ օսմ. նաւանգիստները այցելեն այդ զրահաւորները։

ՆԳՆԱՍՏԱՆԻՈՐ ԱՌԹՔ

Այսօրուան Դ. էջին մէջ հրատարակած ենք Օ Լիսօն մեծ վաճառատանց ծանուցումը, ուր, եղանակին վերջաւորութեան առթիւ, բրդեղէն և մետաքսեղէն ապրանքներ կը ծախուին ժան գիներով։ Մեր ընթերցողներուն կը յանձնարարենք չփախցնել այս նպաստաւոր առիթը։

ՆՈՐ ՓՈԽԱՌՈՒԹԵԱՆ ՇՈՒՐՋ

Բարիզէն կը հեռագրեն թէ նախարարապետ Պ. Պռիան, Բարիզ դարձին, օսմ. վերջին փոխառութեան մասին տեսակցած է օսմ. կայս. պանքայի նոր տնօրէն Պ. Բէվուալի և օսմ. եվրոպական նախարարութեան խորհրդական Պ. Լորանի հետ։ Նպաստաւորին կողմէ Պ. Պրիանի և Պ. Բիլլոնի եղած յայտարարութիւններէն յայտ կը կարծուի թէ Ֆրանսական կառավարութիւնը Բարիզի ակարարին մէջ պիտի ընդունի օսմ. փոխառութեան պարտատէրները։

*** Պ. Բիլլոն տեսակցութեան մը մէջ յայտարարած է թէ Հագգը փաշի հետ ընդհանուր քաղաքականութեան վերաբերեալ խնդիրներու վրայ խօսացած է։ Գալով փոխառութեան, պէտք է երաշխաւորութիւնները դնել հատատ հիմանաւորեալ թերաններու և երբուղիներու լեցուեցան բազմութեամբ։

«Իւրաքանչիւր քառուղիի մէջ կային նուագախումբ մը, պիւֆէներ և զովացուցիչներ. չրշագայողները կանգ կ'առնէին, քարիւներ կը կազմուէին և կը պարէին հոն, ուր հանոյ կը թուէր իրենց։

«Բարմէլա հագուած էր Սանինոյի կիներուն պէս։ Մարգարիտով բանուած գդակ մը կը կրէր, իր մազերու զարդասեղները օտկիէ և ադամանդէ էին, գօտին թրքական ու ծաղկենկար մեռաքէ էր, վերարկուն ու միջնազգեստը՝ քաչմիրէ, գոգնոցը՝ հնդկական մուսլինէ, սեղմիրանին կոճակները՝ թանկագին քարերէ։

«Իր ընկերուհիներէն մէկը հագած էր նէպթունոյի կիներուն պէս, իսկ միւսը՝ Ռիչիայի կիներուն նման։

«Հռովմի ամենէն հարուստ և ամենէն ազնուական ընտանիքներուն պատկանող չորս երիտասարդներ այդ աղիկներուն կ'ընկերակցէին իտալական այն ազատութեամբ, որ ազիարիս և ո՛չ մէկ կողմը կը տեսնուի. երիտասարդներն ալ կը կրէին Ալպանոյի, Վէլէթրիի, Զիվիթա-Քասթէլլանայի և Սորայի գեղջուկներուն զգեստները։

«Աւելորդ է ըսել որ, գեղջկական այդ հագուստները ոսկիի ու թանկագին քարերու մէջ կը շողային։

«Բարմէլա գաղափար յղացաւ միօրինակ հագուած հրաւիրեալներէ քարտիզ մը կազմել. բայց պարուհի մը կը պակսէր։

«Բարմէլա իր շուրջը կը նայէր. հրաւիրեալ կիներէն և ո՛չ մէկը իր և ընկերուհիներուն պէս զգեստ մը կը կրէր։

«Սան-Ֆելիչէ կոմսը գեղջկուհիներուն մէջ ցոյց տուաւ Թէրէզան, որ Լուիճիի Թեւին վրայ կրթնած էր։

«Հրաման կուտա՞ք, հա՛ր, ըսաւ Բարմէլա։

«— Անշուշտ, Բարեկենդան չէ՞, պատասխանեց կոմսը։

«Բարմէլա երիտասարդի մը վրայ ծանցաւ, որ իրեն կ'ընկերակ

մը վրայ։ Բանակցութիւնները կը շարունակուին այդ մասին։ Պ. Պոլսոն տեսակցութեան ներկայ գտնուելով, յայտնած է. «պիտի հակցուի թէ կառավարութիւնը ինչ խղճմտարութեամբ ուզած է որ լուրջ երաշխաւորութիւններ տրուին։» Թանգ այդ մասին հետեւեալ դիտողութիւնը կ'ընէ. «կառավարութիւնը մասնագէտ է գլխաւորաբար սա բանին համար որ ելմտայոյզն դարձ ծախքեր կ'ըլլան, 10,000 թօնոնոց երկու զրահաւորներ գնելով։ Ահա ինչու հաւանաբար Ֆրանսա կը պնդէ որ գանձային դրութիւնը կազմակերպուի և ճշգրիտ տեղեկութիւններ տրուին փոխառութեան յատկացուած երաշխաւորութեանց մասին, օրպէս զի թոյլ չտրուի փոխ առնուած գումարներով վճարելու մրցակից ճարտարագործութեանց եղած յանձնարարութիւնները։»

*** Բարիզի Լա Բրթիք Բէլիբրիք թերթը կը գրէ օսմ. փոխառութեան մասին. «Դիտենք հարուստ չատ հարուստ ըլլալնիս. բայց քիչ մը միջոցութիւն պիտի ըլլար զէնքի համար ուրիշներուն դրամ տալ, առանց ապահով ըլլալու թէ օ՞րս և ինչ բանի դէմ պիտի գործածուին անոնք։ Բրուսիոյ թագաւորին համար աշխատած պիտի ըլլանք։» Ուրիշ լրագիրներ ալ դիտել կուտան թէ առնելու եկած է օսմ. քաղաքականութիւնը ուղիղ ճամբուն մէջ մտցնելու։

*** Թանին ատոյգ աղբիւրէ կ'իմանայ թէ Ֆրանսական և օսմ. կառավարութեանց միջև առանձին վերջնական համաձայնութիւն մը չէ գոյացած նոր փոխառութեան պարտաթուղթերը օսմ. սահմանին մէջ ընդունելու մասին։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐ

ՑԱՆԴՈՒԿՆ ԴՈՂԱՐԹՈՒՆ.— Բէրա Զաուսի աբարթանը, առջի առտու, գոներ մտնելով Պ. Հիւրմիզիի վերաբերեալ 22 ֆրանս. սակի և քանի մը արժէքաւոր գոհարեղէններ գողցան։ Պ. Հիւրմիզի իր ընտանիքին հետ Պէշիւք Տէրէ գացած էր քանի մը օրէ ի վեր։ Ոստիկանութիւնը ձերբակալեց դռնապանը և սպասաւորի մը։ Այս վերջինը Պ. Հիւրմիզիի տնական գործերը կ'ընէր ամէն օր։

ԱԲԿԱՆԻ.— Առջի օր, Ռուսասթոցի Բասքէլ էֆ. Բերայի մեծ փողոցէն կանցնէր, իր ընտանիքին հետ, երբ Բուսնէլի բաժին առջեւ հրացան մը ինկաւ գետնին վրայ։ Բաղխուելը այնքան զօրաւոր եղաւ որ Բասքալ էֆ. գետնին փռուեցաւ անկենդան։ Վիճակը յուսահատական է։ Ոստիկանութիւնը քննութիւն բացած է։

ՀԷՐԶԻԳՈՒԹՈՒՆ.— Անծանօթ անձեր անցեալ գիշեր, փորձեցին կրակ ձգել Բանկալթիի կողմը գտնուող անմարդաբնակ ու ապահովագրուած տուն մը։ Ոստիկանները վրայ հասնելով մարեցին քարիւղով և պէնզինով թաթխուած պատրոյգները։

ՀԵՏԱՔՐՔՐԱԿԱՆ

ՑԱՐՕՐԻՆԱԿ ԱՄՈՒՍԱԼՈՒԹՈՒՄ

Այսերթ Ճէրօ անուն Նիւ Եորքցի մը անցեալ տարի ապրիլ 2ին ամուսնացած էր Ուէլզլիի աղջկանց գօլէճի շրջանաւարտ օրիորդի մը հետ. գաւառանը լուրը 29ին լուսնեց իրենց պակը, ամուսնոյն այն գանգատին վրայ թէ՝ աղջիկը մինչև հիմա կը պնդէ եղեր թէ ինք ամուսնացած մտաւորական ընկեր մը կրնայ ունալ, սակայն կնոջ մը ըլլալ բնաւ չ'ընդունիր։ Բարձրագոյն դատարանի դատաւորը Պիշոֆ՝ իր խելքէն բարձր գտեր է այս քաջասիրող գաղտուն «ներա ելած» տիեզերգեղութիւնը և լուծեալ հուսկած է այս տեսակ աղջկան մը ամուսնութիւնը։

ԱՂՕԹՔԻ ՈՃՇԵՈՒԹԻՒՆԸ

Գերմանական դատարաններէն մէկը բանտարկութեան դատապարտեց գերմանացի մը որ աղօթքով հիւանդներ բժշկելու գործով կը զբաղէր. բարձրագոյն դատարանը հաստատեր է վճիռը՝ «առանց դեղի աղօթքի բժշկութիւնը ոճիր մըն է» յայտարարելով։

ՔԱՐՈՒԶՕ ԿԸ ԳԻՐՆԱԾ

Աչխատանոյակ թէնօռ Բարուզօ, որ իր ձայնին շնորհիւ միլիոններ շահեցաւ և հեռագրեալ գիրնալուն համար ձայնը կը տարաբանայ եղեր, յայտարարեր է որ՝ հինգ միլիոն տալար ևս պիտի չինէ և անկէ վերջ չպիտի երգէ այլեւս։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՏԱԴՆԱՊ

ՇԱՆ ՄԸ ՀԱՅՄԱԲ

Աշխարհի մեծագոյն հարստահարը կինը Հէթի Կրինին չուտը մեռեր է՝ ատոր հետեւանքով տիկինը հիւանդացեր և իր գործերը երեսի վրայ ձգեր է։ Նիւ Եորքի կը գրեն թէ տեղւոյն առեւտրական շուկային մէջ մեծապէս զգալի եղեր է այս չան մահուան երեսէն յառաջ եկած դրամական տագնապը, որ ասոր միլիոն տալարնոց առեւտուր մը կասեցուցեր է առեղի մը համար։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԱՒՈՒՐ ՊԱՏԵՇԱՒԻ

Ամէն տերտերնուս վրայ հատ մըն ալ աւելցաւ։ Իբր թէ քիչ յանձնաժողով, մանաժողով, քննիչ մարմին, ևն. ուներ։ Իբր թէ բոլոր առանք մինչև հիմա գործ մը տեսած ըլլային, այժմ հարկ տեսնուած է նոր մըն ալ աւելցնել անոնց վրայ, երկարապատում տալով մարմին մը որ կը կոչուի «Պատրիարքարանի Պաշտօնութեան Վերակազմութեան Յանձնաժողով»։

Այս նորատեղծ յանձնաժողովը իր առաջին նիստը գումարած է անդամներու մեծամասնութեան ներկայութեամբ։ Արդէն ամէն նոր յանձնաժողով իր առաջին նիստը անդամներու մեծամասնութեամբ կ'ընէ, իսկ անկէ ետքը դրեր ես նէ՝ գլուխը այդ մեծամասնութիւնը։

Ու այս նիստին մէջ մի առ մի քններ են Պատրիարքարանի գլխաւոր Պաշտօնէութեան ներկայացուցած առաջարկները դիւաններու կազմութեան մասին։ Թէև չէ գտնուէր անկեղծ պաշտօնեայ մը որ ըսէր Յանձնաժողովի անդամներուն.

— Մեծապատիւ տեարք, եթէ բրածնիդ պարզ կասակ կամ ժամավաճառութիւն չէ և եթէ իրաւցնէ միտք ունիք Պատրիարքարանը վերակազմելու, պետքերու համապատասխան կերպով, նախ և առաջ ճամբու դրէք մեզ ամէնքս և կարող, պարկեշտ, աշխատող մարդիկ անուանեցէք մեր տեղը։ Առանց այս արմատական մաքրագործումին՝ անկարելի է ո և է բարենորոգում յուսալ։

Չէ՛, այսպէս խօսող մը չէ գտնուած, բայց ի փոխարէն երկար խորհրդակցութիւններ եղեր են և կարեւոր սկզբունքներ դրուած են, օրոնք ամէն կերպով օգտակար պիտի ըլլան եղեր Պատրիարքարանի գործերուն թէ՝ արագ և թէ կանոնաւոր կատարման։

Յանձնաժողովը պիտի շարունակէ տակաւին իր նիստերը և ապա տեղեկագիրը պիտի մատուցանէ վարչութեան, ինչպէս կ'ընեն ինքզինքին յանգող բոլոր պարտաճանաչ յանձնաժողովները։

Բայց, և այս «բայց»ը ամենէն կարեւորն է, Յանձնաժողովը, իր բարեկարգական ծրագիրը գործադրելու առթիւ, արդէն իսկ արգելքներու կը հանդիպի եղեր... և ասիկա առաջին նիստին։

Երբոր կ'ուզէ եղեր այս կամ այն պաշտօնային նկատմամբ քննութիւն բանալ, իսկոյն շատ մը ազդեցիկ պաշտպաններ երեւան կ'ելլեն եղեր քննութիւնը խափանել տալու համար։

Եւ ահա՛ բուն իսկ այդ յանկարծակի երեւան ելլող պաշտպաններուն համար է որ երբեք բարեկարգութիւն յուսալու չէ պատրիարքական չրջանակին մէջ։ Յայտնի է որ Նոյնիսկ Հրանդ Մարգարեան մը արդարացնելու համար այդ պաշտպանները երեւան ելան։ Փոխանորդ հօր՝ Ղեւոնդ վարդապետի ծանօթ նամակին առթիւ, նորէն «պաշտպանեալ» երեւան ելան, Տիրքայր վարդապետի առթիւ՝ դարձեալ «պաշտպան»ներ. վերջապէս ամէն յանցաւորի, ամէն զիզձարարի եռաև կանգնած է «պաշտպան»ը կամ պաշտպանները. պատասխանատուներու պէս։

Նոխ այդ պաշտպանները չէզոքացնենք և այն ատեն կրնանք յուսալ թէ ֆարեալի է բան մը ընել. եթէ ո՛չ Յանձնաժողովին բոլոր աշխատութիւնները կ'ըլլան «դուր ջանք անօգուտ վատակ», ինչպէս եղած են ասկէց առաջ։

ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՎ.

Խառն Ժողովը իր երէկի նիստին մէջ զբաղեցաւ հետեւեալ խնդիրներով։ 1.— Խարբերդի Դաւառ. Ընդհ. Ժողովին կողմէ ըստ հրահանգի վիճակին առաջնորդի ընտրութիւնը կատարուած և Դաւառ. Վարչութեան կողմէ յայտագիրով մը ղրկուած էր տեղեկագիրը։ Առաջն. տեղապահ Գէորգ վրդ. հրաժարական մատուցած էր։ Ժողովը ուշադրութեան առաւ խնդիրը և այս ընտրութեան առթիւ իրարու դէմ ուղղուած զանազան գրերը և Տ. Գէորգ Ծ. վրդ.ի բացարձակ հրաժարման առթիւ տիպուեցաւ ցաւօք ընդունիլ անոր հրաժարականը և իր գոհունակութիւնը յայտնելով ցարդ անոր մատուցած բարեօք ծառայութեանց համար, կոչեց զինքը Բաղէշի առաջն. տեղապահութեան պաշտօնին ուր ձեռնտա եկեղեցականի մը ներկայութեան պէտքը անհրաժեշտ էր։ Իսկ առաջնորդական ընտրութեան խնդիրը առկախելով որոշեց հրահանգ տալ Դաւառ. Վարչութեան առաջն. տեղապահի նոր ընտրութիւն կատարել և տեղեկագրել։ 2.— Եւդոկիայեն և իր մէկ քանի թեմերէն բազմատարաւոր հանրագրով մը տեղւոյն ազգայիններ գովեսաը կ'ընէին առաջն. տեղապահ Տ. Արտաւազդ վրդ.ի բարւոքը պաշտօնավարութեան և կը խնդրէին վերադարձնել զայն իրենց առաջնորդ։ Ժողովը դիտելով որ արդէն Եւդոկիոյ առաջնորդական ընտրութեան հրահանգ տրուած է և ընտրելեաց եռանուն ցանկին մէջ կը գտնուի նաեւ Տ. Արտաւազդ վրդ.ի անունը, որոշեց նոյն հանրագիրը յանձնել վիճակին Գաւառ. Ժողովոյ ուշադրութեան։ 3.— Զարսանճագի Դաւառ. Ընդհ. Ժողովոյ կողմէ հեռագրով մը կը խնդրուէր վիճակին նորընտիր առաջնորդ Տ. Եղեկիել Ծ. վրդ.ի եպիսկոպոսական վկայական տալ։ Ժողովը դիտել վ որ Տ. Եղեկիել վրդ. ասկէ առաջ ևս նոյն եկեղեց. բարձր առաջնորդութեան արժանի դատուած է, ըստ խնդրանաց Զարսանճագի Դաւառ. Ժողովոյ որոշեց տալ անոր նոյն ընծայական գիրը ուղղուած Վեհ. Կաթողիկոսին։ Տ. Եղեկիել վրդ. ներկայանալով Ժողովին իր շնորհակալութիւնը և երախտագիտութիւնը յայտնեց այս գնահատանաց համար։

ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԸ

Կրօն. Ժողովը իր երէկի նիստին մէջ դարձեալ խորհրդակցութիւններ կատարեց մայրաքաղաքիս մէջ յառաջիկայ ամառ գումարուելիք Համագումարին առթիւ, որ պիտի զբաղի եկեղեցական բարենորոգումներու հարցով։ Ժողովը սակայն աւելի երկար չզբաղեցաւ այս խնդրով, առնոր համար որ դեռ գաւառի առաջնորդարաններէն Համագումարի առթիւ ուղղուած կարծիքները չեն հասած։ Ժողովականներէն Տ. Սուքիաս քհն. այս առթիւ առաջարկեց որ Համագումարը հրաւիրելէ առաջ կարծիքը ուզուի նաեւ Ժողովրդեան և Հայ եկեղեցին իրրեւ ժողովրդական եկեղեցի անհրաժեշտ է որ ժողովրդին ձայնալ լսելի։ Պատրիարք հայրը Պալէքճեան քահանայի այս առաջարկին կարեւորութիւնը ընդունեց և յայտարարեց թէ Համագումարի ժողովին առաջ կազմուելիք յանձնաժողովին մէջ ժողովուրդին ալ երկու երեք անձեր պիտի առնուին։

ԳԷՆԱԼԻԷՒ ԽՆԴԻՐԸ

Տնտես. Խորհուրդը վերջին անգամ քննած էր Դենալիի Թաղ. Խորհուրդին մասնակարարական հաշիւները և հաստատած։ Սակայն Շերինեան էֆ. դիտած էր որ Թաղ. Խորհրդոյ տեսարկին մէջ բաց մը կայ և 3-4000 ղրշ.ի այդ գումարը կը մնայ Յարութիւն Մկրտիչեանի (տեղւոյն նախորդ երեսփոխան դասաւուն, որ այժմ խնդիր ունի Պէշիքթաշի մէջ) վրայ։ Հիմա Տնտես. Խորհուրդը միջոցներ ձեռք պիտի առնէ այդ գումարը գանձելու համար։

ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ ՊԱՐՏՔԸ

Ազգ. հիւանդանոցի հոգաբարձութիւնը, նոյն հաստատութեան 7000 ոսկի պարտքի մասին միջոցներ խորհած և առաջարկած էր Բաղաք. Ժողովին։ Այս 7000ին՝ երեք հազարը, Բէյտի Լիսոնէին օւնեցած պարտքն է, իսկ 4000ը՝ այլ և այլներու։ Հոգաբարձութիւնը կ'ըսէ որ, եթէ վարչութիւնը 5000 գանէ իրեն, ինք կրնայ 7000 ոսկիի պարտքը՝ հինգ հազարով գոցել։ Տնտես. Խորհուրդին յանձնուած ըլլալով խնդիրը այժմ միջոցներ կը խորհուին։

ՖԻՆԷԻՍԷՑԻ ՎԱՐԴԱՊԵՏԸՆ

Ֆինէսէի մէջ գտնուող Ամատունի Մեսրոպ վրդ. հակառակ կրնակի բոլոր ներու չուզէր հեռանալ նոյն տեղէն, անաստելով ազգ. իշխանութեանց հրամաններուն։ Երէկ խումբ մը Ֆինէսէցի աղդայիններ դիմում ըրին Խառն Ժողովին և խնդրեցին որ վարչութիւնը վերջնական բան մը ընէ և ազատ դիրենք այդ եկեղեցականին ձեռքէն, որ քար դայմակզութեան եղած է։ Ցիշելը մասնաւորապէս կ'զբաղի եղեր կիներու...ներքին հիանդութեանց դարմանումով, բան մը որ Ֆինէսի ազգայիններուն ջիղերը ոտքի կը հանէ։ Խառն Ժողովը անմիջապէս հեռագրեց Ֆինէսէի Թաղ. Խորհուրդին որ այդ յամառ վարդապետին իբր թէ պահանջքը եղող 45 ոսկին տայ և ճամբէ։

ՖՆԵՏՍԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Տնտես. Խորհուրդը իր վերջին նիստին մէջ զբաղեցաւ հետեւեալ խնդիրներով։ 1.— Եէնի Դիւղի Թաղ. Խորհուրդը իր տեղին Ազգ. կալուածները ապասավաքրուած Ընկերութենէն հանելով, Իւսիոնի առեր էր։ Խորհուրդը այս մասին տեղեկութիւն սատցած ըլլալով որոշեց իր յաջորդ նիստին հրաւիրել նոյն եկեղեցի Թաղ. Խորհուրդը բացատրութիւններ ստանալու համար։ 2.— Կէտիկ Փաշայի Թաղ. Խորհուրդը վարժարանին կից գետնին վրայ մանկապարտէզի մը շինութեան արտօնութիւն խնդրած էր։ Խորհուրդը տեղւոյն վրայ ճարտարապետական քննութիւն մը կատարէլ եռք դիտեց թէ՝ կառուցանելի մանկապարտէզը ղերծ պիտի ըլլայ առողջապահական մի ջոցներէ, տեղւոյն անձնութեան պատճառաւ, և որովհետեւ խորհուրդը իր կատարած քննութեան հետեւանքով հաստատած էր մանկապարտէզի մը չինութեան անհրաժեշտ պէտքը, յանձնարարեց Թաղ. Խորհուրդին ուրիշ յարմար վայր մը գտնել և առաջարկել պէտք եղածը ի գործ դրուելու համար։ 3.— Խորհուրդը քննելով Բերայի պարտուց բարձման յանձնաժողովոյ 909 տարւոյ մատակարարութեան հաշիւները, վաւերացուց զանոնք։ Նոյնպէս խորհուրդը քննելէ ետք Բերայի Թաղ. Խորհրդոյ 909ի հաշիւները՝ վաւերացուց։ 4.— Խորհուրդը նկատելով որ արտասահմանի մէջ կատարուած հանգանակութեանց վրայ կատարեալ հակակշիռ ի գործ չկրնար դնել Պատրիարքարանը, որոշեց որ ասկէ վերջ Պոլսէ դուրս հանգանակութիւն կատարող եկեղեցականները իրենց հանգանակած գումարը մատատ մաս դրկեն Պատրիարքարան Դրամատան մը մէջ պահելու և նպատակին գործադրութեան ձեռնարկութեան ատեն միայն յանձնուին պատասխանատու մարմինին։ 5.— Էջ Մէյանիի Ազգ. վարժարանին հոգաբարձութիւնը դպրոցի շինքին նորոգութեան կատարուած վիճակը պարզելով տնօրինութիւն խնդրած էր։ Խորհուրդը յանձնեց խնդիրը իր անդամներէն Թանթաճեան Արամ էֆ.ի ճարտարապետական քննութեամբ մը ստուգելու համար շինքին վիճակը և ճշդելու ծախքին քանակութիւնը։ 6. Բաղաք. Ժողովը տնտես. խորհրդոյ յանձնած ըլլալով Պէշիքթաշի մէջ ծագած մասակարարական խնդրին նկատառումը, խորհուրդը որոշեց կրկին յանձնարարել Թաղ. խորհրդոյ փութացնել հաշուոց պատասխանութիւնը։ 7.— Տարանէի եկեղեցւոյ շինութենէն գոյացած պարտքին հատուցման համար տեղւոյն Տ. Դիոնէսիոս քհ.ի խնդրանքին վրայ արտօնեց հանգանակութեան մը կատարումը Եգիպտոսի մէջ։ 8.— Խառն Ժողովը յանձնարարած էր Տնտես. Խորհրդոյ որ նշանախօսութեանց առթիւ քահանաներու ստանալիք բաժինը ևս պատրիարքարանի մէջ գանձուի ըստ առաջնոյն։ Խորհուրդը դիտեց թէ՝ ասկէ առաջ նոյն բաժինն պատրիարքարանին մէջ գանձումը կարգ մը հաշուական կնճռոտութեանց և չիմացութեանց տեղի տալուն պատճառով 909 տարւոյ պիւտճէին մէջ առաջարկած էր որ միայն կեդր. սնտուկի հասոյթները գանձուին ազգ. պատրիարքարանի մէջ։ Եւ որովհետեւ 909 տարիի եկեմատացոյցը վաւերացուած է Ազգ. Ընդհ. Ժողովին, Խորհուրդը կարելիութիւն չգտաւ ազգ. Ժողովին վաւերացուած կարգադրութիւն մը փոփոխելու համար։ Իսկ միւս կողմէ դիտեց նաեւ թէ նշանախօսութեանց տուր քերու հաւար սահմանուած վերջին սահմանը մէջ, որ այս օրերս վաւերացած է քաղաք. Ժողովոյ կողմէ, քահանայից համար բաժին չէ յատկացուած, հետեւութեամբ 909 տարւոյ պիւտճէին վաւերացմանը առթիւ ազգ. Ժողովոյ կողմէ ընդունուած կարգադրութեան։ Հետեւաբար որոշեց այս պարագաները քաղաք. Ժողովին ուշադրութեանը յանձնել։

ՈՒՍՈՒՄՆ. ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ

Ուսումն. Խորհուրդը իր երէկուան նիստին մէջ Ամատման քննութիւն մը կատարեց ուսուցչ. ընտրելեաց յանձնաժողովին կողմէ ներկայացուած տեղեկագրով ցոյց տրուած երկսեռ քննութիւններուն վրայ, որոնք զանազան աստիճաններով վկայական պիտի տանան։ Վերջնական վաւերացումը կատարելով որոշուեցաւ ազգ. թերթերու մէջ հրատարակութեան տալ այդ ցանկը։ — Բաղաք. Ժողովը պաշտօնագրով մը հաղորդած ըլլալով թէ կրթական տեսուչի ամսաթոշակը պիւտճէին մէջ որոշուած է հազար գրուշ, յանձնարարած էր արժանաւոր անձ մը ընտրել։ Խորհուրդը իր ընտրութիւնը կեդրոնացուց Պ. Դաւիթ Բալանթարեանի վրայ, նկատի առնելով անոր երկարամեայ մանկավարժական և ուսուցչական գործունէութիւնը։

ՇՐՋԵՂ ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

Ի Նպաստ Ակնայ եւ թեմերու վարժարանաց, նախաձեռնութեամբ Նարեկեան Ընկերութեան և հովանաւորութեամբ կրթական նախարարին, Պէյքօզ, Աբրահամ փաշայի ագարակին մէջ, 1910 օգոստոս. 29ին (Ք. Թ.) կիրակի օր դաշտանդէս մ. պիտի տրուի։

Շերքէթի մասնաւոր չոգենաւ մը պիտի մեկնի առտուան ժամը 12ին (Ք. Թ.) Եէնի Գարեուն, հանդիպելով Գում-Գարա, Դարը Դիւղ, Կամուրջ, (ժամը մէկ ու կէսին) Պէշիքթաշ, Իսկիւտար, Գուզկունճուք, և անտի ուղղակի Պէյքօզ, վերադարձին հանդիպելով նոյն նաւամատոյցները։

Դին տոմակի 10 ղրշ. ազայոյ համար, 5 ղրշ.,մէկ տոմակը մէկ անձի յատուկ է։

Զինուորական գեղեցիկ նուագախումբ մը։ Պար եւ պարի յատուկ նուագախումբ։ Բանախօսութիւններ և անակնկալներ։ Պիւֆէ դիւրամատչելի գիներով։

Տոմակները կը ծախուին Բերա Կալաթա Սէրայի դէմ ծխավաճառ Քէօլէեան էֆ.ի խանութը և Պանճէ Դարու Վէնեան էֆ.ի Դասապանի դէմ սեղանաւոր Կ. Պոլսեան էֆ.ի խանութը և կիրակի օր առէն հանդիպած նաւամատոյց։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱԶԳ.— Հարիւրին 4 օսմ. քննութիւնի փոխառութեան պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ պայմանաժամը 1910 սեպտ. 1114ին առարող այդ պարտաթուղթերու թիւ 41 կարօնները, ինչպէս նաև օդոստ. 1 14ի վիճակահանութեան մէջ չհանած պարտաթուղթերը կը վճարուին Օսմ. Կայս. Պանքայի Ղալաթիոյ կիչէներէն, առաւուան ժամը 10էն մինչև 2ու կէս կէս օրէն յետոյ, ամէն օր, բացի կիրակիէ, իսկ ուրբաթ օրերը, ժամը 10էն մինչև կէս օր։ Ի փոխարէն այդ կարօններուն և պարտաթուղթերուն, որոնց պէտք է ընկերանան թուակիր պօրտրոներ, պարտաթուղթի տէրերուն պիտի յանձնուի ընկալագիր մը, որ վճարման համար պէտք է ներկայացուի Ղալաթիոյ Օսմ. Կայս. Պանքայի մնառուկին, շրջաբերութեան հանուելէն առաջ օր յետոյ։ 1—5

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՆԵՐ
ՄՏՏԱՔՍԵՂԷՆ ԵՒ ԲՐԴԵՂԷՆ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐՈՒ
ՕԼԻՕՆ
336, ԲԵՐԱ ՇԻՏԱԿ ՃԱՄԲԱՑ, 340
ԵՂԱՆԱԿԻ ՎԵՐՋԻ ՎԱՃԱՌՈՒՄ ՄԵԾ ԱՌԻԹ ԱՄԷՆ ՁԻՒՂԵՐՈՒ ՄԷՋ
1—10

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԻՍԱԼԱՆԱՆ ԴԵՍՊԱՆԻՆ ՄԻՋԱԴԵՊՔԸ

Երէկ, եպարքոսական փսխանորդ Նէճմէտտին պէյ արտաքին գործոց նախարար Բիքիաթ փաշայի մօտ երթալով երկար խորհրդակցութիւն մը ունեցաւ արտաքին գործոց նախարարին հետ Թօքհանէի միջադէպի մասին։ Յետոյ հեռաձայնով տեղեկութիւն ուզուեցաւ այս խնդրոյն քննութիւնները վարող մարմինէն։ Ապա Բերայի ոստիկանական անօրէն Միտհաթ պէյ ներկայանալով երկու նախարարներուն բացատրութիւններ տուաւ պատահած դէպքի մասին և յայտնեց թէ քննութիւնները չեն աւարտած դեռ։

ՔԱՂԵՐԱՆ ԷՐԶՐՈՒՄԻ ՄԷՋ

Էրզրում. 23 օգոստոս.— Վերջին 24 ժամուան ընթացքին, Գարաքիլիսէի մէջ քսանչորսէ մէկ ժամ պատահած է։ Նախկին երկու հիւանդներու վիճակը հետզհետէ կը բարւոքի։

Էրզրում 24 օգոս.երէկ գիշեր քսանչորսէ մէկ ժամ պատահեցաւ։ Ուրիշ դէպք չկայ։

*** Էրզրումէն կը տեղեկացնեն թէ Վէլի Պապի Հայաբար Քիւմ գիւղը 3 դէպք և Ալիճիէրիանի եւ Չիլկիրէքի մէջ քսանչորսէ մէկմէկ դէպք պատահած են։ Նախորդ վարակուածներէն մէկն ալ մեռած է։

ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆ

Երեսփ. Ժողովի նախագահ Ամէտ Ռիզա պէյ երէկ այցելեց եպարքոսական փոխանորդ Նէճմէտտին պէյի եւ ներքին գործոց նախարար Թալաթ պէյի։

ՍԵՒԵՐԱՊԱՓՆԵՐ ԴԱՒԱՌՆԵՐՈՒՄ ՄԷՋ

Հանրօգուտ չինութեանց նախարարութեան կողմէ ճանիճներու, գետերու և ուրիշ հանրային չինութեանց գործերու մասին. գիտական քննութիւններ կատարելու համար, որոշուած է Մուսուլի, Տիարպէքիրի, Վանայ, Պիթլիսի, Էրզրումի կողմերը ղրկել նախապէս Եւրոպայէ բերուած առաջին կարգի երկրաչափ Պ. Միլչելը և ուրիշ երկու երկրաչափներ։

ԲՕՍՓԹԱ ՎԷ ԹԷԼԷԿՐԱՖ

ՆԵՐԱՐԵՒԹԻՆՑԻՆ

Մրգաբերը		Ֆապրիգա սախնը մէլ.	մալի զրը ռանթ.	Թանթա թուլը մէթրօ
55	»	26	33	4
150	»	26	30	4
140	»	26	25	4
100	»	20	25	4
75 բէչեռար	»	3 սան.	» 6	4

150 քիլօ չիվի ֆապրիգասան վէրիլէնէք նուսմանէ վէնէլէ

60 քիլօ սէմիր չէնպէր։

Բսօթա վէ Թէլէկրաֆ միւսիրիէթը ումումիպէսինին ֆապրիգասը լեվազիմինատէն օլուպ իպատ վէ մեզատիրի պալատէ կէօսթէրիլէն եէսի գալէմ էչեանցն միւսպեսաբնա վէ բօսթա էվրագ մաթպուսաբնատան օն նուսմէրօլը ճէվապլը թէլէկրաֆնամէ սէնէատլէ օնպիր նուսմէրօլը սէնէատն զիգրը սուրէթ վէ չէքիլինին թէպեսաիլի ճիհէթէ միւճէատէէն թապնա լուզում կէօրիլտիկինէն իլլուրը եէրինէ սալը կիւնիւ սաաթ եէտի պուչուգատա ուսսուլը մաղուճա իւղրէ միւնազասա իճրա վէ թէքլիֆաթ վարիսէ քիւչատ իտիլէճէկինի թալիպ օլանլար չէքիրը միւնազասաեր անլամագ իւղրէ ճուսմա վէ բազարատան մասատա հէր կիւն միւտիրիէթը մէզքիւրէ խուսուսի գալէմէ միւրաճաաթ իլլէմէկերի իլան օլունուր։

Ֆի 21 աղօսթոս 326

ՍԱՄԷՆ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ ԸՆՏԻՐ ԿԱՐԱԴՆԵՐ
Ն. ՔԱՄԻԼԷՐԻՍ ԵՒ ԸՆԿ.
259, Բերա, մեծ փողոց, 259
Կալաթա-Սերայի կից 1—4

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԵԼԷՃԻՊԼԷՄ
ԲԵՐԱ, ԿԱԼԱԹԱ ԵՒ ՍԷՐԱՅԻ ԴԻՄԱՑ
ՄԻԱԿ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ՊԷՏԻ ԲԱՒԷ ՀԱՄՈԶԵԼՈՒ ԵՒ Ո՛ԲԵԱՆ ԼՍԱԼ ԵՆ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐԸ ԵՒ ՈՐԵԱՆՆ ԱՅԼ ԱԺԱՆ
«Արեւելք»ի ընթերցողներուն կը յանձնարարենք Նէլիպլիէ Վաճառատունը

ՐԷՍՊՕՐԱՆ ԱՆԱԹՕԼԻ

ԲԱՆԱԲԵՐ ՀԻՒՍՕՐՈՒԼՕ

Կալաթա-Սերայ

Սոյն ճաշարանը վաղեմի հաստատութիւն մըն է, եւ հոն ճաշողները ամէն կերպով գոհ կը մնան։ Վերջին ծայր մաքրութիւն եւ խնամք կը տիրէ։ Կերակուրները խիստ համեղ են։ 1—4

Օ ՖԱՊՐԻՔԷ ԲԷԻԹՆԻ

ՄՕՐԻՍ-ՎԻԹԷՐՊՕ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Պօնքրբրի եւ մանիֆաֆրիւրի վերաբերեալ ապրանքներու

ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ԴՆՈՎ 1—4

ՀԱՅԿ. ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ

Գահիրէի հայոց Ազգաստանմամին չաբաթական վիճակահանութիւնը միայն երկու զրուշով կէս ոսկիէն մինչեւ հարիւր ոսկի շահելու հաւանականութիւն կ'ընծայէ, մինչ ուրիշ վիճակահանութեան կազմակերպիչները իրենց չլացուցիչ ծանուցումներով անագին գումարներ ձեռք կը ձգէն ի չահ իրենց քսակին։ Գահիրէի հայկական վիճակահանութեան միակ նպատակն է օգնութիւն հասցնել կարօտեալ ազգայիններու։ Ուստի կը խնդրուի թէ գաւառի և թէ Պոլսոյ ազգայիններէն որ գտնէ չաբաթը ատմ մը գնեն ի փոխարէն երկու զրուշի չնչին գումարի մը, սա հաստատով որ եթէ պարգեւ ալ չչահին՝ գտնէ ազգաստանմամին նպաստած պիտի ըլլան. ատմերը կը ծախուին ամէն տեղ։ Գաւառներէն և Պոլսէն վաճառողներ կը փնտռուին. դիմել ընդհ. Գործակալ Գր. էֆ. Թաթիեանի, Գօճաման օղլու խան թիւ 11 50—9

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

25,7 սեպտ.

Օսմ. միացեալ բացուեցաւ ղրշ.		100—34
» » վար գին		100—33
» » բարձր գին		100—35
» » գոցուեցաւ		100—34
Բաւմ. Երկ. բացուեցաւ	ֆր.	216— 87
» » վար գին	»	216— 75
» » բարձր գին	»	217—
» » գոցուեցաւ	»	217—
Կ. Պոլսոյ Թրամուէյ	»	13—65
» Ժուիսանս	»	8—65
Օսմ. Ապահ. ընկ.	Լ. Օ.	4—67
Շիրքէթի Հայրիյէ	»	45—
» » Օսման.	»	1—10
Գրէքի Ծանս. Էժիբս. հին Ֆր.		319—50
» » » նոր	»	269—50
Թրանսվալ	»	66—
Զարթրէդ	»	43—
Կ. Պոլսոյ քարաք	»	443—50
Պանք. Օթթօմ.	Լ. Օ.	19—10
Օսմ. ծխախոտի ընկ.	»	18—
Օռիանթալ քարբէթ.	»	14—75

ԳԻՇԵՐՕՐԵԿ ՎԱՐԺԱՐԱՆ
ՎԻԵՆՆԱԿԱՆ ՄԻԽԹԱՐԵԱՆ ՀԱՅՑ
Ի ՓՈՆԿԱՂԷԹ
Վաւերացում խնդրուած է Կրթական Նախարարութենէն

Վիեննական Մխիթարեան Միաբանութեան նորընծայ Վարչութիւնը որոշած է իր Կ. Պոլսոյ Վարժարանին նոր զարկ մը եւ ժամանակին նորագոյն պահանջմանց գոնացում տալ։ Ուստի վարժարանիս Տնօրէնութիւնը Միաբանութեանս այս փափաքին համեմատ՝ իւր մասնաւոր կէտ նպատակի պիտի ընէ նախ՝ լեզուները, եւ ի մասնաւորի Հայերէն եւ Տաճկերէն եզուաց զարգացումը. երկրորդ՝ մաթեմատիկական բարձրագոյն գիտութիւնց նոր մշակում մը պիտի տայ. երրորդ՝ իւր բոլոր մտադրութիւնը պիտի դարձնէ գպրոցական ներքին եւ արտաքին բարեկարգութեան, հսկելով այակերտաց վրայ հայրական սիրով խառն խստութեամբ եւ անայլայլութեամբ։

Վարժարանս ունի արդի երկրորդական վարժարաններու (école secondaire moderne Realschule) ծրագիրը, միջավայրիս պիտոյիցը յարմարեալ. եւ կ'աւանդուին.

Ա. ԼԵԶՈՒՆԵՐ.— Հայերէն, Տաճկերէն, Գաղղիերէն, Գերմաներէն, Անգլիերէն Արաբերէն, և Պարսկերէն (վերջին երեքը ստիպողական են միայն երկու բարձրագոյն դասարանաց համար)։

Լեզուաց ուսումը դիւրացնելու համար, մեծ բաժին մը տրուած է թարգմանութեանց միջոցին եւ ի մասնաւորի Տաճկերէնի, Գերմաներէնի եւ Հայերէն գրաբարի թարգմանութեանց։

Բ. ԳԻՏՈՒԹԻՒՆՔ.— 1) Մաթեմատիկականք.— Պարզին մինչեւ բարձրագոյն թուաբանութիւն, գրաւոր, երկրաչափութիւն (մինչեւ նկարագրականը.— descriptive) եւ երեքանկիւնաչափութիւն։

2) Բնական գիտութիւնք.— Բնական գիտելիք (հմտաւոր մարդախօսութեամբ) կենդանաբանութիւն, բուսաբանութիւն, հանքաբանութիւն, երկրախօսութիւն, տիեզերագրութիւն եւ տարերք աստղաբախութեան, տեղագրութիւն popolographi)։

3) Առեւտրական.— Հաշուակալութիւն, առեւտրական ալխարհագրութիւն, թղթակցութիւն (Տաճկերէն, Գաղղիերէն եւ Գերմաներէն) եւ արուեստախօսութիւն (technologie), առեւտր, իրաւունք։

4) Պատմականք.— Ա. Տօմարին եւ Ընդհանուր Պատմութիւն (հին, միջին եւ նոր դարու)։

Բ. Պատմութիւն ազգային դպրութեան եւ օտար ազգաց մասնագրութեանց։

Գ. ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏՔ.— 1) Ուրուագրութիւն գծականի հանդերձ (dessin linéaire)։

2) Երաժշտութիւն.— Դասական եւ քննար (տէ սոխպղական),

Դասերը Գաղղիերէն եւ Գերմաներէն ղեղուաւ կ'աւանդուին, իսկ Հայերէն եւ Տաճկերէնն իրենց յատուկ լեզուներովը։

Վարժարանիս մէջ կը դասախօսեն իրենց 22 ներքին եւ արտաքին ուսուցիչներ։

Վարժարանս կը բացուի 1910 Սեպտեմբեր 114ին։

Նորատուն աշակերտաց ընդունելութեան համար՝ կարելի է խօսիլ ամէն օր մինչեւ կէսօր։

Հ. ՎԱՐԴԱՆ Վ. ՄԵԼՔԱՍԵԱՆԵԱՆ
արիւ. Վիեննական Մխիթարեան Վարժարանին 12—15

ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ՍՆՈՒՑ
(ԷՍՆԷԼԻՔ ՍԱՆՏԸՂԸ)
1284 ԻՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ

Օսմ. կառավարութեան երաշխաւորութեան ներքեւ կը գտնուի եւ երկրագործ, պանիսան վարկ բացած է Պոլիս Ճիալ Օղլու փողոց, իր սեփական տեղիին մէջ։ Հեշտեւալ պայմաններով դրամ կ'ընդունի եւ փոխառութիւն կ'ընէ։

Դրամ ընդունելու պայմանները.—

Մէկ տարի եւ աւելի պայմանաժամով աւանդ ձգուած դրամներու համար տարին հարիւրին հինգ տոկոս։

Վեց ամսուան պայմանաժամով ձրգուած դրամներուն համար տարին հարիւրին 4 տոկոս։

Առանց պայմանաժամի, ընթացիկ հաշուով, այսինքն ուզուած ատեն դրամը առնելու պարագային, տարին հարիւրին 4 տոկոս կը վճարէ։

Առանց պայմանաժամի կ'ընդունուի մէկ քառորդ տոկոսէն սկսեալ մինչեւ 500 տոկոսի։

Փոխառութեան պայմանները.—

Դոնարներէններու, ոսկի ու արծաթ առարկաներու և արժեթուղթերու փոխարէն տարեկան հարիւրին ութը տոկոսով դրամ փոխ կուտայ։

Ապահովութեան Սնտուկը ապրուեան չաներուն ծառայող հանրօգուտ հաստատութիւն մըն է և իր գործառնութեանց մէջ ժողովրդեան չաները կը փնտռէ։ Թէ երկրին և թէ ժողովուրդեան չաներուն նպաստաւոր է Ապահովութեան Սնտուկը նախընտրել քան թէ օտար հաստատութեանց հետ գործ ընել։

ԴՊՐՈՑԻ ՎԱՐԻՉՆԵՐԸ
Ուսուցիչ և Վարժուհի ընտրելու համար կրնան և պէտք է դիմեն ԴԱՒԻԹԵԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ (Սեթեան խան, Մոլա Թաշ, Կ. Պոլիս) Մեր ժամ տրամադրելի են ձեռնհաս պաշտօնեաներ՝ ամէն տեսակի գործերու։

Ս. ԴԱՒԻԹԵԱՆ

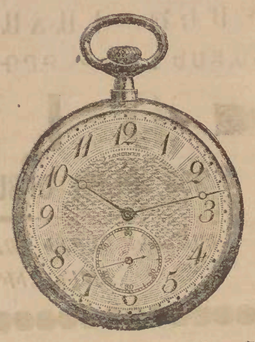

ԼՈՆԺԻՆ

ԱՇԽԱՐՀԻՍ ՄԻԱԿ ԱՄԵՆԱԼԱՒԵՍՏԻՐ ԺԱՄԱՑՈՑԸ, պաշտօնապէս ընդունուած Օսմ. Պատերազմական Նախարարութենէն, Միացեալ-Նահանգներու, Իտալիոյ և Շարոնի ծովային Նախարարութիւններէն, Անգլիոյ, Ռուսիոյ, Սերպիոյ և Քանատայի երկաթուղեաց վարչութիւններէն, ինչպէս նաև Արժանթինի էլեկտրական թրամուէյներու ընկերութիւններէն և բազմաթիւ ուրիշ ոչ նուազ կարեւոր վարչութիւններէ։

ՈՍԿԻ, ԱՐԾԱԹ, ՄԵՏԱՂ-ԱՄԷՆ ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ

5 Մեծագոյն մրցանակներ.—Անվերս (1885), Բարիզ (1889), Պրիւսէլ (1897), Բարիզ (1900), Միլան (1906)։
2 Արտաքոյ մրցման, անդամ ժիւռիի.— Ժընէվ (1896), Թուն (1899)։
5 Սեռիի մրցանակներ, 50ական ոսկեայ մրցանակներ նեօտադիի եւ Քիուի դիպտարանաներէն։
16 Շեմադրամներ.— Բարիզ, Վիեննա, Ֆիլատէլֆիա, Անվերս Ամաթէրտամ, Զիւրաքօ, եւն., եւն.։

Թուրքիոյ համար ընդհանուր երկայացուցիչ **ՆԱՍԻՊ Խ. ՃԷԶՎԷՃԵԱՆ** եւ **ՈՐԴԻ** Մեծ Շուկայ, Մահճազանգլար, 44—46. Կ. ՊՈԼԻՍ 50—38

Կը խնդրուի գաւառի մէջ սոյն վաճառատան բազմաթիւ յանախորդներէն, պէտք ներկայանալէն առնուազն մէկ ամիս առաջ զրկել իրենց ապսպրանքները, յապաղմանց չենթարկուելու համար։

Ցիրեալ վաճառատան մէջ կը գտնուին նաեւ ամէն տեսակ գանարեղէններ եւ ոսկի շղթաներ։

ԶԱՐԱԿԱՄՆԵՐԸ ՊԱՐՏՈՒԱԾ ԿԱՄ ԾԵՏԷՔ ՄԻԱՅՆ ՍՈՒԼԹԱՆԻԷ ԹՈՒՂԹՈՎ

Սուլթանիէ սիկառի թուղթին քիչ ժամանակուան մէջ դուռն նամակրանքը՝ իր օգտակար առաւելութիւններուն գնահատուած ըլլալը կ'ապացուցանէ, որուն համար գոհունակութիւնս կը յայտնենք։

Ծարգելի հաստարկութիւնը առանց կարեւորութիւն տալու խել մը չարամտներու կողմէ Սուլթանիէն վարկաբեկելու համար իւ գործ դրուած էնթրիկներուն, դարձեալ քաջալերած է սոյն հանրօգուտ ձեռնարկը, որուն համար մեր շնորհակալութիւնը կը յայտնենք։

Կրկին կը յանձնարարենք Սուլթանիէ սիկարի թուղթը՝ որ հրապարակի վրայ գտնուած թուղթերուն հետ բաղդատութեան չդրուելու ասթիճան ընտիր է իր մասնաւոր յատկութիւններով։

Բուն ֆրանսական մաքուր խմորէ պատրաստուած ըլլալով, առաջին փորձով իսկ պիտի տեսնուի որ թուղթի հոտ չունի, չմարիր, չի սեւնար, ծխախոտին նիքոթինը կ'ոչնչացնէ և շնչողի անհանգստութիւնը կը բուժէ։

Շլացուցիչ անուններէ և կափարիչներէ բնաւ մի՛ խաբուիք։ Ինչպէս միւս նորութիւնը առաւելութիւններ կ'ունենայ, Սուլթանիէ թուղթը եւս իր բոլոր նախորդներէն գերազանց է։

Ճիշդ 150 թերթնոց Սուլթանիէ սիկարի թուղթը 10 փարայի կը ծախուի, տուփով գնողներուն 90 հատ 10 դրչ.ի կը տրուի։ Մասնաւոր նուէրներ ալ կը պարունակեն։

Փնտռեցէ՛ք ամէն տեղ։

Կեդրոնատեղին է Մանիսա փաշա Յանտան խան, թիւ 1, Աճէմեան Ղանէկիւլեան Ընկերութիւն։

Պալեայով սիկարի թուղթ և գաւառներուն համար ճոխ և յարմար տեսակներ կը գտնուին։

Անգամ մը այցելել և կամ փորձելը կը խնդրուի։ 20 — 11

ԵՌԳԵՆԱՒԱՑԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՏԻՆԵԱՆ ԵՒ ՀԱՍԻԱԿԱՆ
Ն ԲԱՔԷ ՍՏՐԸՆԳ

ԺԱՄԱՆՈՒՄՆԵՐ

Ֆրիժի, օգոս. 16ին, Մարսիլիայէն հոս կը ժամանէ։

Իսնի, օգոս. 23ին, Նովորոսիսքէն և Պաթումէն։

Իմերեթի, օգոս. 30ին, Մարսիլիայէն։

Ֆրիժի, սեպտ. 6ին, Նովորոսիսքէն և Պաթումէն։

Իսնի, սեպտ. 13ին, Մարսիլիայէն։

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Օգոստոս 13ին չորեքշաբթի իրիկուն, ժամը 5ին, Կոլ չոգենաւը, նաւապետ Ճինլիանի, դէպի Զունկուլդաք, Ինեբոլը, Կիրասուն, Սամսոն և Տրապիզոն։

Օգոստոս 17ին, դշ. իրիկուն, ժամը 4ին, Ֆրիժի չոգենաւը, նաւապետ Ուիթրիսէյ, դէպի Սամսոն, Տրապիզոն, Պաթում եւ Նովորոսիսք։

Օգոստոս 27ին, չրք. առաւ., ժամը 11ին, Իսնի չոգենաւը, նաւապետ Պալ, դէպի Մուանիա ու Մարսիլիա։

Օգոստոս 31ին, դշ. իրիկուն ժամը 4ին, Իմերեթի չոգենաւը, նաւապետ Բէյքու, դէպի Սամսոն, Տրապիզոն, Պաթում եւ Նովորոսիսք։

Սեպտ. 7ին, դշ. առաւ., ժամը 11ին, Ֆրիժի չոգենաւը, նաւապետ Ուիթրիսէյ, դէպի Մուանիա և Մարսիլիա։

Սեպտ. 14ին, դշ. իրիկուն, ժամը 4ին, Իսնի չոգենաւը, նաւապետ Պալ, դէպի Սամսոն, Տրապիզոն, Պաթում եւ Նովորոսիսք։

124 Թ. ՌԸՊՈՒԼ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊԱՏՈՒԱՆՆԵՐԸ

Պոլսոյ համար Բօսթ Լօքալ տրին. 108 ղր.
» » » վեցամս. 60 »
Գաւառներու համար տրին. 108 »
» » վեցամսեայ 60 »
Արտասահմանի համ. տարեկան 35 ֆր.
» » վեցամսեայ 20 »

Թղթատարի նախքը մեր վրայ. հասցէի փոփոխման համար 2 դրչ. բաժանորդները անպայման կանխիկ, ծանուցումներն առանձին կը տպագրուին. դրամ զրկելու ամենադիւրին եւ ապահով միջոցը Մոնտրոյոն է։

Առօրեայ ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ

ԻԻՆԻՕՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԹՈՒՐՔԻԱ 1828-1829

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ Ի ԹՈՒՐՔԻԱ
9, ՊԼԱՍ ՎԱՆՏՕՄ, 9

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԳՈՒՊԱԿԱՆԱՑՈՒԹԻՒՆՔ

Դրամագլուխ և պահեստ	329 Միլիոն Ֆրանք
1906ին գանձուած ապահովագրին	30 » »
Մինչեւ 1906ի վերջը հաստատեալ ՔԱՆԱՔ	480 » »

Ինչպէս այս թուականներէն կ'երեւի, Ընկերութեան դրամագլուխն ու պահեստի գումարն է 329 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ որ ոսկայ երաշխաւորութիւն մը կ'ընծայէ ԻՒՆԻՕՆԻ ապահովագրեալներ։

Աւելի՛ի համար մանաւոր զեղեցիկ սակագոյց. Նպաստաւոր պայմաններ՝ անհամեմատ կերպով աւելի ԳԵՐԱԶԱՆՑ քան ա՛ւ և է Ընկերութեան պայմանները։ Ապահովագրութեան ամէն ձեւերը ամէնէն ոգեւոր գիներով, օրինակի համար՝ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ի ԴԷՊ ՄԱՀՈՒ, ՀԱՒՆ, ԴՐԱՄՕԳԻՏԻ, եւ. եւն.։

Ընկերութեան Դրամատունն է ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՆ

Թուրքիոյ և Արեւելքի Ընդհ. Տնօրէնութիւն
Ընդհ. Տնօրէն՝ ՍԻՄՈՆ ԳԱՅՍԷՐԼԻԱՆ
Փոխ. ՄԻՀԷՐԱՆ ՏԷՐ-ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ

Պոլիս, Սուլթան-Համամ, Քաղաքը Օղլու Բուռաճ,
Գործակալութիւնք Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքաց մէջ։

ԴՈՄԱՍ ՈՒԻԼԱԷՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընդմէջ Հալի, Կ. Պոլսոյ եւ Օսեսայի

Անուն	Թոն	Անուն	Թոն	Անուն	Թոն	Անուն	Թոն	Անուն	Թոն
Ալպանս	1069	Տիտոս	4311	Հիսարլիկ	1531	Մարսէլլ	3709	Սարֆօ	1119
Ալգէր	3607	Տոմինօ	938	Հինտու.	3720	Միքաստօ	3557	Տէրիա	1735
Անէլիս	1541	Տուրօ	2383	Հորաթիս	1600	Միլս	1057	Սիլվիա	119
Աթիւաքօ	2277	Տրաքօ	1713	Հումպէց	595	Մոնդէպէլլս		Սպերս	1203
Պասանս	1822	Տիմամօ	504	Իակօ	2354	Մուսիլլ	3419	Թասոս	1323
Պարտոնիս	1264	Էպքօ	3464	Իտանս	5540	Նէքտ	1933	Թ. Ուիլսոն	1546
Գրէֆֆալ	4481	Էլսանքաստ	1520	Ճիլս	1080	Օտիս	4100	Թոքիս	3327
Գէլրս	1371	Էրգաքօ	1841	Ռէլէս	1053	Խնթաքիս	4036	Թուլեաս	1470
Գալիքաս	1837	Ֆիտս	954	Ռոլբէրս	2507	Օրլանտս	1535	Ուրպինս	242
Գաքէ	1244	Ֆիլպանտ	1828	Ռոմբ	1700	Բալէրմս	1637	Վալս	1914
Գաղս	1094	Ֆլամինկս	349	Լէս	1053	Բալս	510	Վէլթուզն.	1289
Զիբլիս	2729	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէքանթօ	2272	Բիալեօ	3329	Վէլթուզն.	2391
Ելանէթս	1831	Կալիլէս	3060	Լիվորնս	1843	Բինալտս	1553	Տէտա	1350
Գուլարտաս	4235	Հիլանս	1143	Լարենցս	3191	Բալս	1613	Զէրս	1200
Գանդս	2905	Կոզս	1011	Մարսս	724	Բօսֆէս	1789	Թորս	
Գարոս	895	Կրեանս	1695	Մարտինքս	1273	Բալշոյիս	128	Մայոն	

Թօքիս չոգենաւը, նաւապետ Թարն, Միքասս չոգենաւը, նաւապետ Թորբ, հոս հասած են։

Ալիքքս չոգենաւը, նաւապետ Պռասլի սեպտեմբեր 7ին հոս կը սպասուի։

Մորոֆֆս չոգենաւը, նաւապետ Մէքարէն, սեպտ. 19ին կը սպասուի։

Դիմել Գործակալներուն՝ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՆՏՐԻՍՈՆ
Թիւ 22—24, Քիւլիւք Մէլլէթ խան, Գալաթիա։ 92

ՍԻՆԿԷՐ

ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ

THE SINGER MANUFACTURING Cie.

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ լինուած ըլլալով, իրենց ամրութեամբ այնքան գնահատուած են, որ ախարհիս ամէն կողմը տարածուած են և բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 490է աւելի պատուոյ վկայական և չքադրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին մինչեւ Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուներուն մէջ։

Բերա — 1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց, Թիւ 343 և 343 կրկին։
2. » » Կալաթա Սէրայի դիմաց։

Կալաթա — 1. Սինկէր խան Թիւնէլի առաջ։
2. Թրամվայի կայարանին դիմաց։

Պոլիս — 1. Սուլթան Համամ Թիւ 2։
2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց Թիւ 13։

Սկիւտար — Զարէը Պոյը, Թիւ 120։

Դասերը և նորոգութիւնները ձրի։ Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատեղին կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, Թիւ 343 և 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիւզ Օղլուի առանը։ 74

ԹՆԱՅՈՂՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՐԻՒՐԻՆ 20—25

ԱՆՈՒԽԻՆ, ՀԱՆԲԱՅՈՒԹԻՒՆ, ՔՈՓԻՆ, ԱՆԹՐԱՍԻԹԻՒՆ, ԵՒ ՎԱՌԵԼԻՔՆԵՐՈՒՆ

Վ Ր Ա Ց

ԲԱԶՄՈՒԹԻՒ ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՄԻԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑԱՑՈՒՑԻՉ
ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՄԱՐ
ՖՐԱՆՍԻԱ ՏԷ ԶՈՒՌ
ՍԼՆ-ՌԻԷՐ ԽԱՆ, ԶԱԼԱԹԻԱ, Կ. ՊՈԼԻՍ
Գործակալներ, բլսաթիէներ կը փնտռուին քաղաքին, արուարձաններուն և գաւառներուն համար։

BANQUE D'ATHENES
ԱԹԷՆԵԻ ՊԱՆՔԱ
(ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ)
ԱՄԲՈՂՋԱՊԷՍ ՎՃԱՐՈՒԱԾ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ
50.000,000 Տրախմի
ՊԱՀԵՍՏԻ ԳՈՒՄԱՐ
9,275,000 Տրախմի

ԿԵՂՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ ԱԹԷՆՔ
Մասնաճիւղեր.— Կ. Պոլիս (Ղալաթիոյ և Պոլսոյ գրասենեակներով), Լոնտոն, Ալեքսանդրիա, Դամիրէ, Խարթում, Մանսուրա, Զակազիկ, Լիմասոլ (Կիպրոս), Սելանիկ, Բաֆալա, Իզմիր, Բասանթի, Սէրէզ, Սամսոն, Տրապիզոն, Ռիոս, Եանեա, Պիրէոն, Բաթրաս, Վոլո, Շիրա, Քալամաթա, Թրիբոլիցա, Լարիսա, Հանիա, Գանիա, Ռէթիմօ (Կրետէ)։
Հեռագրական հասցէն՝ ԱԹԵՆՕՔԼԷՍ

Աթէնքի պանքան կը զբաղի դրամատանց վերաբերեալ ամէն կարգի գործառնութիւններով, փոխառութիւն ապրանքներու և արժեթուղթերու վրայ, փոխանակագիրներու զեղչում, առնելիքի գանձում, վարկագրերու շրջաբերութիւն, փոխանակագիր, Թուրքիոյ ու Նուրոպայի քաղաքներուն վրայ չէքերու փոխանցում հեռագրաւ, հաշուեցոյց։

Սակարանական գործառնութիւններ եւ արժեթուղթեր.— Սակարանական հրամանները գործադրութիւն մեր ու ներսոյկան հրաւարակներուն վրայ, չափաւոր պայմաններով։ Արժեթուղթերու պահպանութիւն անոնց վարձքի մը փոխարէն. Զեղչ և գանձում ամէն կարգի կտրօնների։

Ուսանող.— Աթէնքի պանքան դրամական ուսանդ կ'ընդունի, տարին 3% (հարիւրին երեք) տոկոս վճարելով։

Խնայողութեան սնտուկ.— Աթէնքի պանքան՝ փոքր խնայողութիւնները քաջալերելու համար, խնայողութեան սընտուկի սպասարկութիւն մը կազմակերպած է, որով %ին 4 տոկոս կուտայ դրամական ուսանդները։

Առեւտրական ճիւղ.— Աթէնքի պանքային Պոլսոյ գործակալութիւն Տէլիրմէն խանի (Պոլիս, Եէմիշ-իսկէլէսի) մէջ, նաը լամատոյին մօտ, իր մասնաճիւղը կ'ընդունի չատ չափաւոր վարձքի մը փոխարէն, իր յաճախորդներու ապրանքներուն պահպանութիւնը, թէ իբր ուանդ և թէ իբր երաշխաւորութիւն իր ըրած փոխառութեանց։ Աթէնքի պանքային Լոնտոնի մասնաճիւղին մէջ ալ առեւտրական բաժին մը կայ, որ ամէն կարգի առեւտրական գործերով կը զբաղի խիստ չափաւոր պայմաններով։

Ընդհ. տնօրէն
Զ. Գ. ՄԱՆՈՍ

ՊԱՆՔ ՏԷ ՍԱԼՈՆԻՔ
BANQUE DE SALONIQUE
ԻՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 10,000,000 Ֆր.
ՎՃԱՐ. ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 8 Մարտ 1906ին
8,000,000 Ֆր.
ՊԱՀԵՍՏԻ ԻՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 8 Մարտ 1906ին
3,700,000 Ֆր.
ԿԵՂՐՈՆՆ Է ՍԵԼԱՆԻԿ
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ
Դամասկոս, Կ. Պոլիս (Ղալաթիա և Գալաթա), Մոնաստիր, Սկիւտարի եւ Բերայ։

ՊԱՆՔ ՏԷ ՍԱԼՈՆԻՔ թեամբ կը կատարէ Ն. Պանքայ, Ներքսական Թուրքիոյ ու Աւստրիոյ և Եգիպտոսի հեղեղարկիներուն, ինչպէս նաև մեր ամբողջ գրասենեակներուն վրայ գրուած գրաստներ։ Ստանալիք հաշիւներ կը բանայ։ Արժեթուղթերու հաշիւներ կը բանայ։ Սակարանական հրամանները կը կատարէ Թուրքիոյ ու Եւրոպայի գլխաւոր քաղաքներուն վրայ։ Թուրքիոյ և օտար երկիրներու վրայ քաղուած առեւտրական թուղթերու վճարումը կը կատարէ խիստ չափաւոր տոկերով։ Սակարանական հրամաններ կը կատարէ։ Ցամաքեալ թուղթերու գնում և վաճառում կ'ընէ անմիջական կերպով յանձնելի։ Կը դնէ եւ կը ծախէ թանկագին դրամներ ու առարկաներ, զարդարանքներ և այլն։

Վիներ Պանք-Ֆէրայն պանքայի ամէն գործառնութիւն կը կատարէ. փոխառութիւն կ'ընէ հաւաքութեամբ և արժէքներ ունդ ձգելու փոխարէն։ Առեւտրական թուղթեր կը դիրէ։ Զէքեր և վարկագիրներ շրջաբերութեան մէջ կը դնէ ու հեռագրաւ գումարներ վճարէ Թուրքիոյ և արտասահմանի գլխաւոր քաղաքներուն վրայ։ Թուրքիոյ և օտար երկիրներու վրայ քաղուած առեւտրական թուղթերու վճարումը կը կատարէ խիստ չափաւոր տոկերով։ Սակարանական հրամաններ կը կատարէ։ Ցամաքեալ թուղթերու գնում և վաճառում կ'ընէ անմիջական կերպով յանձնելի։ Կը դնէ եւ կը ծախէ թանկագին դրամներ ու առարկաներ, զարդարանքներ և այլն։

Վիներ Պանք-Ֆէրայն պանքայի ամէն գործառնութիւն կը կատարէ. փոխառութիւն կ'ընէ հաւաքութեամբ և արժէքներ ունդ ձգելու փոխարէն։ Առեւտրական թուղթեր կը դիրէ։ Զէքեր և վարկագիրներ շրջաբերութեան մէջ կը դնէ ու հեռագրաւ գումարներ վճարէ Թուրքիոյ և արտասահմանի գլխաւոր քաղաքներուն վրայ։ Թուրքիոյ և օտար երկիրներու վրայ քաղուած առեւտրական թուղթերու վճարումը կը կատարէ խիստ չափաւոր տոկերով։ Սակարանական հրամաններ կը կատարէ։ Ցամաքեալ թուղթերու գնում և վաճառում կ'ընէ անմիջական կերպով յանձնելի։ Կը դնէ եւ կը ծախէ թանկագին դրամներ ու առարկաներ, զարդարանքներ և այլն։

Վիներ Պանք-Ֆէրայն նենգոգական Սնտուկի մասնաւոր սպասարկութիւն մը հաստատած է, %ով 3½ տոկոսով և իր յանախորդներուն խնայողութիւնները կ'ընդունի, սնտուկ տոկերով։ Սնտուկը «Սէյֆ» դրամարկղներ, որոնք Գալաթիոյ կեդրոնատեղիին մէջ կը գտնուին, խիստ նպաստաւոր պայմաններով վարձու կը տրուին և ամէն ապահովութիւն կ'ընծայեն։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱԶԳ.— Մէճիտիէին բարձրագոյնը Օսմ. կայս. Պանքային վերագրուած ըլլալով՝ Օսմանեան կայսերական Պանքան պարտք կը համարի յայտարարել թէ՝ այդ բարձրացման մէջ դեր չունի և թէ մէճիտիէ դրամը քաշելէ հեռու՝ չաս քիչ իր քսիր կը պահէ հիմա այդ դրամէն։

Աւելի բանաւոր պիտի ըլլար այդ բարձրացման պատճառները փնտռել մէճիտիէի դրամին նուազութեան մէջ, որ հետանքն է սա բաներուն. մէճիտիէին մանր դրամի ձուլուիլը, ինչպէս և նաեւ հանգներուն մէջ միճիտիէին տարածումը մէջ առատ հունձքերուն և թերեւս աւելի ուժգին ընդհանուր գործունէութեան մը հետանօք։

Պոլիս, 20 Օգոստոս 1910

*** Քոնսոլիտէի 4 առ հարիւր օսմ. փոխառութեան պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ պայմանաժամը 1904 սեպտ. 1/14ին ալարտոզ պարտաթուղթերու թիւ 29 կտրոնները, ինչպէս նաև 1895 օգոստ. 1/14 թիրաժին ամորթի եկած պարտաթուղթերը եթէ մինչեւ յառաջիկայ օգոստոս 31/13 լքնարուին, ջնջուած պիտի համարուին։ 14—8

3—52 ՈՒԻՆՔԱՐՆԻՍ

Կազդուրիչ խեղ գինեղ, որ ախարհիս մեջ լաւագոյն գոյն ըմպելիքն ընդգիմ ԱՐԵԱՆ ԱՆՄԱՐՄԱՐՈՒԹԵԱՆ Սակաւարիւնութեան ԸՆԴՀԱՆՈՒԹԵԱՆ ԶՂԱՑԻՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ ԳԻՇԵ ՍՆՆԴԱՄՈՒԹԵԱՆ

Բոլոր ականաւոր բժիշկներու գնահատման արժանացած է Բոլոր դեղարանները եւ դեղավաճառներուն քով կը գտնուի։ Գեղատեսակի, Սիրքէսի, Խորասանի խան, Թիւ 1, 5։

ՎԻՆԸՐ ՊԱՆՔ ՖԷՐԱՅՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ՝ 130,000,000 ֆրանկ
ՊԱՀԵՍՏԻ ԳՈՒՄԱՐ՝ 39,000,000 ֆրանկ

ԿԵՂՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ ՎԻԵՆՆԱ
Մասնաճիւղեր.— Կ. Պոլիս (Պոլսոյ և Բերայի գրասենեակներով), Ակրամ, Նուսրիկ, Պիէլեց, Պլոյա, Պօզէն, Գրաց, Բէյլեթ, Զէրնովից, Ֆրիտէք-Միքմէք, Կրաց, Ինսպրուք, Գարլոպատ, Քլանկէնֆուրթ, Բրունա, Լէվպէրգ, Մարիէնպատ, Մէրան, Բիլզէն, Բրաք, Բրօնից, Բրզէմիսլ, Ս. Բոլիէն, Թուրնօվ, Թէրլից, Թէլէն, Վիլլաչ և Նէօլիթաս։

Վիներ Պանք-Ֆէրայն պանքայի ամէն գործառնութիւն կը կատարէ. փոխառութիւն կ'ընէ հաւաքութեամբ և արժէքներ ունդ ձգելու փոխարէն։ Առեւտրական թուղթեր կը դիրէ։ Զէքեր և վարկագիրներ շրջաբերութեան մէջ կը դնէ ու հեռագրաւ գումարներ վճարէ Թուրքիոյ և արտասահմանի գլխաւոր քաղաքներուն վրայ։ Թուրքիոյ և օտար երկիրներու վրայ քաղուած առեւտրական թուղթերու վճարումը կը կատարէ խիստ չափաւոր տոկերով։ Սակարանական հրամաններ կը կատարէ։ Ցամաքեալ թուղթերու գնում և վաճառում կ'ընէ անմիջական կերպով յանձնելի։ Կը դնէ եւ կը ծախէ թանկագին դրամներ ու առարկաներ, զարդարանքներ և այլն։

Վիներ Պանք-Ֆէրայն նենգոգական Սնտուկի մասնաւոր սպասարկութիւն մը հաստատած է, %ով 3½ տոկոսով և իր յանախորդներուն խնայողութիւնները կ'ընդունի, սնտուկ տոկերով։ Սնտուկը «Սէյֆ» դրամարկղներ, որոնք Գալաթիոյ կեդրոնատեղիին մէջ կը գտնուին, խիստ նպաստաւոր պայմաններով վարձու կը տրուին և ամէն ապահովութիւն կ'ընծայեն։

ԸՆՏԻՐ ԴԱՍԱԳԻՐՔԵՐ

Առաջիկայ դպրոցական չրջանին համար ամէն տեսակ ընտիր դասագիրքեր մեր մեր մը տրամադրելի է ազգ. վարժարանների համար։ Դիմել Դաւթեան Փարատարեան, Սեթեան խան, Մոլա Թաշ։

ԱՆՄՐՑԵԼԻ Լ ՃԱՇԱԿ ՆՈՐ ԳՐԱԿԱՆ ՆՈՒՐԵՆ, Բ. Հատոր, գին 10 ղրչ.։ Նրեք հատորի բաժանորդագրին 20 ղրչ.։ Դիմել Ս. Դաւթեանին, Թիւ 12, Սեթե